

Laisvoji Lietuva

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI!

Prof. A. Voldemaras

O. Gradinskas 79.X.1
2512 West 47-th St.
Chicago, Ill. 60632

Free Lithuania

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629

AC. 312 Tel.: 476-3371 or 839-5531

Atskiuro numerio kaina 50 centų

EINA XXV METUS

1979 LAPKRIČIO - NOVEMBER 1

Numeris 21 (1317)

IR VĖL PRALAIMĖTA

Kai išėjo viešumon, kad į Kubą yra jau atgabenta Sov. Sąjungos kovai paruošta, moderniais ginklais apginkluota, apie 3,000 vyrų brigada, tai kai kurie senatoriai į tai piktai reagavo ir kaltino prez. Carterio administraciją, kad ji tai slepia ir nieko nedaro. Žinoma, po to jau turėjo pasisakyti ir vyriausybės nariai.

Pažymėtina, kad net ir Idaho sen. F. Church, dabartinis senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas, kuris buvo žinomas kaip kraštutinis liberalas ir aktyvus kovotojas prieš Vietnamo karą, o F. Castro pavadino net savo asmenišką draugą jį aplankęs Kuboje, staiga šiuo atveju pasikeitė ir pavirto iš "balandžio ir vana-gų". Jis daugelio nustebinui irgi į tai stipriai reagavo ir pareiškė, kad SALT II sutartis vargu praeis kongrese, o jo žodis čia gan svarus, kol Kuboje bus tie rusų kovai paruošti daliniai. Spėjama, kad jis pasikeitęs tik dėl besitartinančių rinkimų, nes jo kadencija baigiasi ir jis jau numato, jog jam teks rungtinėjauti su stipriu oponentu. Mat dažnai politikų pažiūros čia keičiasi pagal rinkimines nuotaikas.

Tokiai situacijai susidariusi, nebe galėjo tylėti valst. sekr. C. Vance ir prez. J. Carteris. Vance rimtu veidu

ir iškilmingu tonu pareiškė, kad "Mes tai laikome labai rimtu reikalu ir jis nebūsiąs patenkintas status quo". Prezidentas Carteris per televiziją taip pat pareiškė tos brigados atgabėnimu nepasitenkinimą ir užakcentavo, kad "Padėtis Kuboje yra nepriimtina". Po šitokių tvirtų šio krašto vyriausių pareigūnų pasisakymų buvo logiška tikėtis, kad bus imtasi ir reikiamų žygių tai brigadai iš Kubos pašalinti. Deja, labai greitai teko nusivilti. Mat nei Kuba, nei Maskva dėl tų pareiškimų visai nesijaudino, o tik tvirtino, kad tas dalinys nėra kovai parengtas ir Amerikai visai negraso. Maskva matomai buvo tikra, kad tai yra tik Amerikos vyriausybės tuščia žodžiavimas ir ji jokių rimtesnių veiksmų nesiims, nes nenorės kenkti dešimtės principams. Taip ir įvyko.

Po kelių valst. sekr. Vance susitikimų su Sov. Sąjungos ambasadoriumi Dobryninu ir užsienio reik. min. Gromyku, Amerikos vyriausybės tvirta laikysena staiga atslugo ir viskas pasikeitė. Mat Maskva įtikino Amerikos vyriausybę, kad ji atitraukti tuos savo dalinius iš Kubos net ir negalvoja. Na, tai to ir pakako. Po to jau nebereikėjo Maskvai teisintis, kodėl ji stiprinasi Kuboje. Kodėl ji ten stato po vandeninių laivų bazę, gabena į salą

savo modernius Mig-23 lėktuvus, galinčius nešti net atomines raketas, kodėl ji ten didina savo karinius dalinius, kur jau turi virš 10,000 įvairių patarėjų ir apie 100 lakūnų, kurie ten skraido, kaip apsigynimo patruliai ir kodėl jos specialistai apmoko visus Kubos karinius dalinius? Tada jau Amerikos vyriausybė pati pradėjo teisinti Maskvą, kad pateisintų savo neryžtą, nuolaidas ir jau įprastą pataikavimą.

Pirmiausia prez. Carteris pareiškė, jog Brežnevas jį užtikrinęs, kad tie jo daliniai Kuboje nėra kovai paruošti ir jie nebūsią didinami. Argi buvo galima tikėtis, kad Brežnevas kitaip galėjo pasakyti ir prie jam daromų užmetimų prisipažinti? Na, bet tas prez. Carterį nuramino. Brežnevas pasakė, o jis niekad nemeluoja, tai, vadinasi, argumentas "rimtas". Tai tuo tas reikalas veik ir baigėsi. Pagaliau ir Amerikos liberalų spauda pradėjo Maskvą teisindama skaičiuoti, kur Amerika turi savo bazes, kokia jų sudėtis ir kokio stiprumo ten laikomi kariniai daliniai (tuo, žinoma, patikslinamos Maskvos šnipų apie tas bazes surinktų s žinios). Vadinasi, Maskvos karinių dalinių buvimas ir jų stiprinimas Kuboje, tik 90 mylių nuo Amerikos žemyno, yra legalus, pateisinamas ir priimtinas. Pagaliau ir prez. Carteris visai atlyžo ir pripažino, kad tie daliniai iš tikrųjų Amerikai negraso.

Žinoma, kad toks skaičius dar negraso ir Amerikos jie neokupuos, bet Maskva tuo bando ir demonstruoja prieš visą pasaulį savo jėgą. O Amerikos silpnumą, jos baime, neryžtą ir tuo žlugdo J.A. V-bių tarptautinį prestižą. Be to, prezidentas Carteris, teisindamas savo staigų tuo reikalu nuomonės pakeitimą, priminė, kad 1962 mt., kai į Kubą Kruščiovo buvo atgabentos atominės raketos ir 20,000 rusų karių, tai dalis tų karių palikę ir iki šiai dienai. Žodžiu, kad pradžioje State sekr. Vance ir prez. Carteriui buvo nepriimtina, tai po kelių dienų tapo visai suprantama, pateisinama ir priimtina. Todėl ir prez. vieša tuo reikalu kalba daugelį labai

goja ir kitas profesijas. Teko nugirsti apie tūlą lietuvių (kurs sakosi esąs policininkas), turintį planą suorganizuoti policininkus Išeivijoje į Tarybinio Saugumo Fundaciją. Ji teiktų lėšas okupuotos Lietuvos milicijos ir saugumo operatyvų profesionaliniam lygiui pakelti. Tas policininkas esąs išsitikinęs, kad Maskvos milicija ir KGB turi geresnes priemones tarybiniam saugumui užtikrinti ir liaudies priešams sekti, negu Vilniaus KGB. Matomai ta fundacija siųstų kompiuterius ir kitus įrengimus tarybiniams pasikalbėjimams bei kitiems antitarybiniam veiksmams sekti ir kaltininkams atpažinti, kadangi maskviniai saugumo kolegose esą kuom tai panašiu aprūpinti jų rėmėjų Amerikoje, per "detentę". Gi Vilniaus KGB ko gero dar turi naudotis senais metodais, kaip stikli nė prie sienos.

Į Vakarus paleistas rusų disidentas Vladimir Bukovski papasakojo, kad visą sąjungininkų KGB-istai jį buvę surakinę apyrankėmis pažymėtomis "Made in USA". Reiškia - gers rūšies. Gi mūsų šaliai, Kaune ir Vilniuje, ko gero turi naudotis Hong-Kongo ar net stachanovietiškos gamybos apyrankėmis.

Kaip matome, pasinešus Lietuvą vaduoti iš kito galo, galimybės beribės. Tik pagalvokime, pavyzdžiui, kiek ta linkme veikdami mūsų kariškiai galėtų padėti lietuviams raudon-armiečiams!...

Amerikos Lietuvių Kongreso metu, Clevelande, kalba neseniai iš okup. Lietuvos atvykęs Romas Giedra. Jo kalba talpinama šiame L. L. numeryje. Prie stalo iš kairės: VLIK'o pirmininkas dr. K. Bobelis, A. Kasulaitis, Dargis, vysk. B. Brizgys ir gen. kons. A. Simutis. C. Genučio nuotrauka

apvylę, nes iš jo šiuo atveju, po pirmųjų griežtų pareiškimų, buvo tikėtasi tvirtesnės laikysenos ir atitinkamos akcijos, o tuo tarpu viskas baigėsi ir ši kartą jau tradicija virtusiomis nuolaidomis.

Tos karinės brigados tikslas juk kaip tik ir yra išbandyti Amerikos atsparumą Maskvos vykdomai į visus kontinentus ekspansijai ir apsaugoti Kubą nuo galimos Amerikos invazijos ir nuo galingo sukilimo Kubos viduje. Be to, tie rusų daliniai saugo ir pačius moderniausius elektros įrengimus Kuboje, specialiai įrengtus Amerikos radijo ir mikrobangų susisiektimui tinklui sekti. Atsakingų šio krašto pareigūnų tvirtinimu, Maskva Kubę

je turi įsirengusi didžiausią ir moderniausią sekimo stotį pasaulyje. Amerikos saugumo tarnybos virš. Turner ir buvęs CIA direkt. pav. R. Cline ta proga pareiškė, kad Ameriką su savo satelitais ir lėktuvais U-2 o ypač SR-71 gali susekti kas vyksta Kuboje. Į klausimą kodėl taip ilgai užsitęsė, kol buvo išaiškinta rusų kovai paruoštos brigados buvimas čia Amerikos panosėje, šie pareigūnai atsakė, kad tik dėl to, jog įstaigų pajėgumas nebuvo tam tikslui išnaudotas.

Prez. Carteris tik atėjęs į valdžią 1977 m., tuoj uždraudė lėktuvu SR-71 aprūpinto pačiais moderniausiais žinioms rinkti įrengimais ir skrendan-

(Nukelta į 6 psl.)

VADAVIMAS IŠ KITO GALO

Pasirodo išeivijoje sugalvojama įvairiausių būdų Lietuvai vaduoti. Kai vieni veikia Laisvojo Pasaulio stiprinimo ir komunizmo silpninimo kryptimi, kiti, matomai, galvoja, jog tai per daug paprastas, per daug jau nesudėtingas būdas. Girdi, viskas esą labiau komplikuoja ir sudėtinga, negu atrodo. Todėl jie bando priešingą metodą - priešų stiprinimą.

Pavyzdžiui, JAV "liberalai" sakosi jau nuo prez. F. D. Roosevelt laikų sėkmingai kovoja prieš Sovietų valdovus pripažindami juos sutartimis, sukapitalistindami paskolomis ir pašalpomis, apkraudami ir apsunkindami jų ūkį ginklų fabrikais, elektrinėmis bei kompiuteriais, perpildydami jų grūdų aruodus.

Po II-ojo P. Karo "liberalų" privatus štabas prieš komunizmą kovai iš kito galo vadovauti - CFR (Council on Foreign Relations) - didžiai apsunkinęs Kremlių ir suteikęs jo carams daug galvosūkio per JAV politiką užleidžiant Sovietams pusę Europos ir padarant Maskvą didžiausios kolonialinės imperijos sostine. Patenkinti tokios politikos prieš komunizmo ekspansiją pasėkomis CFR planotojai, naudodami JAV vyriausybę, privertė komunistų imperatorių dar labiau išsiplėsti, primesdami jiems visą eilę kraštų Azijoje, Afrikoje, P. Amerikoje. Dabar Brežnevas net susirgo, matomai negalėdamas apsispręsti kur siųsti kubiečių ir kur siųsti Sovietų dalinius, ir kur daugiau - į Afriką ar Pietų Ameriką. Priedu dar reikia kontroliuoti š. Vietnamičių smogikus ir juos aprūpinti su "detentės" pagalba. Tikra kankynė!

Nenuostabu, kad ir kai kurie mūsų gaidžio svorio liberaliukai, matydami JAV "liberalų" pasididžiavimą sa va atbuline strategija, šokosi vaduoti Lietuvą sudėtingu atbuliniu būdu.

Jau prieš keletą metų savo spaudoje skaitėme apie vieno kompiuterių žinovo lietuvių nepaprastai didvyrišką paskaitas okupuotos Lietuvos

kompiuterininkams, jiems šios srities pažangoje pastūmėti. Tokia JAV kompiuterių firma, kaip CFR vadovaujama IBM, pavyzdžiui, daugiausia mūsų mokesčių pinigais per erdvių programas ir karus pasiektą technologiją perduoda tik anglų ir rusų kalbomis. Todėl okupuotos Lietuvos kompiuterių specialistai, kurie gauna JAV kompiuterių technologijos paslaptis, turi išsiversti į lietuvių kalbą. Tačiau kai čionykščiai lietuviai specialistai perduoda mūsų technologijos paslaptis lietuvių kalba, maskoliai yra priversti tai išsiversti į rusų kalbą. Tai, žinoma, žymiai sukomplikuoja reikalą, apsunkina KGB tikrinant vertimus ir vertėjus, ir t. t.

Kaip spaudoje pastebėjome, dabar pora mūsų gydytojų yra nutarę įsijungti į atbulinį Lietuvos vadavimą. Jie, atrodo, sugalvojo suteikti raudoniesiems Maskvos carams galvosūkio aprūpinant juos brangiais medicinos aparatais. Paprastas pilietis, nesusigaudęs tarptautinės politikos reikaluose imty, žinoma, ir siųstų tuos aparatus tiesiog "Sovietų Sveikatos Reikalų Komisarui, c/o Kremliaus, Maskva, SSSR". Bet šie atbulinio vadavimo iniciatoriai nėra paprasti piliečiai. Jie, matomai, žino, kaip sukomplikuoti dalykus ir apsunkinti Sovietus. Jie žada siųsti JAV medicinos pažangą liūdijančius aparatus per okupuotos Lietuvos sostinės Vilniaus Kapsuko vardo Universitetą. Maskoliškai kompartijai tai suteiktų didelį galvosūkį apsisprendžiant, ar Maskvos Katiušas ir komisarų siųsti gydytis į Vilnių, ar, be jokių ceremonijų, perkelti tuos aparatus iš Kapsuko Un-to į Leninų Un-tą Maskvoje, didesnei socialistinio mokslo pažangos šlovei. Kiek teko patirti, išeivijoje lietuvių gydytojų organizacijos nesugebėjo išsigilinti į šį komplikotą klausimą, ir šiam Lietuvos vadavimui iš kito galo nepritarė. Taigi, sunku būti pranašu savame kaime.

Matyti poros lietuvių gydytojų išradungamas laisvinimo metoduose įtai-

TAIP POPULIARINAMAS CASTRO

P. ŽIČKUS

Rašytojas Solženicinas savo garsoje kalboje Harvardo universitete Mokslo metų pabaigtuvėse sakė, kad Ameriką valdo žinių tarnyba, kuri nėra nei rinkta, nei jokios atsakomybės neneša. Ir juo toliau, tuo labiau galime įsitikinti, kad tai yra tiesa jo žodžiuose. Jeigu žinių tarnyba nori ką sunaikinti, ji tą atsiekia gana lengvai. Visais televizijos kanalais rodoma tą jų numatyta auka ir vis pasiskoma prieš ją. Radijo stotys kalbą tą patį, o spaudos puslapiai užpilami nuolatytos aukos būtais ar nebūtais blogais darbais, niekinimas ir panašiai. Ir lietuvių patarlėje sakoma, kad lašas po lašo ir akmenį pratašo. Geriausias tam pavyzdys yra prezidento Nixono sudirbimas. Kaip iš tos pačios žinių tarnybos žinoma, visi prezidentui panašiai darė kaip ir Nixonas, tačiau prieš juos žinių tarnyba nekėlė balso ir taip viskas tyliai praeidavo. Kadangi Nixonas buvo žinių tarnybos nemėgiamas nuo to laiko, kai jis buvo jaunas kongresmanas ir iškėlė komunistinės veiklos bylą prezidento Roosevelt patarėjui. Nuo tada visa žinių tarnyba pasisuko prieš jį ir, kaip matom, jis yra sunaikintas. Fidel Castro atėjimas į valdžią yra štai aš kalbėjau su Castro.

darbas tam tikra dalimi Amerikos žinių tarnybos. Jie jį vadindavo net Ku-televizijoj kainuoja tūkstančius dolerius George Washington. Dabar tas bairių, tai Castro turėjęs sumokėti milijonus didelių valstybės pinigų dolerių už šią visą propagandą. vos per šešis milijonus gyventojų tu-Dabar gi jis visa tai gavo veltui. rinčios, pagal didžiojo brolio iš Krem- Taip žinių tarnyba reklamavo Cast- liaus įsakymus daro tvarką - paver-ro. Todėl nereikia stebėtis, kad pa- čia komunistinėmis Afrikos ir Azijos vergų tautų reikalai veik neranda vie- valstybės ten nusiųsdamas savo ka- tos jų tarnyboje, nes ši tarnyba tar- rias. Jau yra viešai sakoma, kad Ku- nauja kam nors kitam.

ba turi pačią stipriausią kariuomenę, stipresnę negu daug kartų didesnės valstybės.

Į šio rudens Jungtinių Tautų sesiją į New Yorką suvažiuavo viso pasaulio politiniai vadai, net ir popiežius Jonas Paulius II pasakė ten kalbą. Tačiau veik visos savaitės visos žinių tarnybos televizijos kanalais, radijo- bangs bei spaudos puslapiai daugiausia, šalia popiežiaus, buvo užpildyti Kubos diktatoriaus Fidel Castro papatį, o spaudos puslapiai užpilami nuolatytos aukos būtais ar nebūtais blogais darbais, niekinimas ir panašiai. Ir lietuvių patarlėje sakoma, kad lašas po lašo ir akmenį pratašo. Geriausias tam pavyzdys yra prezidento Nixono sudirbimas. Kaip iš tos pačios žinių tarnybos žinoma, visi prezidentui panašiai darė kaip ir Nixonas, tačiau prieš juos žinių tarnyba nekėlė balso ir taip viskas tyliai praeidavo. Kadangi Nixonas buvo žinių tarnybos nemėgiamas nuo to laiko, kai jis buvo jaunas kongresmanas ir iškėlė komunistinės veiklos bylą prezidento Roosevelt patarėjui. Nuo tada visa žinių tarnyba pasisuko prieš jį ir, kaip matom, jis yra sunaikintas. Fidel Castro atėjimas į valdžią yra štai aš kalbėjau su Castro.

Jeigu viena minutė žinių tarnybos televizijoj kainuoja tūkstančius dolerius George Washington. Dabar tas bairių, tai Castro turėjęs sumokėti milijonus didelių valstybės pinigų dolerių už šią visą propagandą. vos per šešis milijonus gyventojų tu-Dabar gi jis visa tai gavo veltui. rinčios, pagal didžiojo brolio iš Krem- Taip žinių tarnyba reklamavo Cast- liaus įsakymus daro tvarką - paver-ro. Todėl nereikia stebėtis, kad pa- čia komunistinėmis Afrikos ir Azijos vergų tautų reikalai veik neranda vie- valstybės ten nusiųsdamas savo ka- tos jų tarnyboje, nes ši tarnyba tar- rias. Jau yra viešai sakoma, kad Ku- nauja kam nors kitam.

2 PASKUTINĖ PASLAPTIS

Pagaliau, likusiems be vadų ka zokams, jau buvo atvirai pasakyta kad ir jie bus grąžinti į Sov. Sąjungą. Tada keletas tūkstančių tos stovyklos ka zokų, dalis su žmonomis ir vaikais (bendrai kazokų stovyklose buvo apie 4,000 moterų ir 2,500 vaikų), jų dvasiškių sukvieisti susirinko po atviru dangumi, tik iš trijų pusių aptverta aukšta tvora, į pamaldas. Anglai įsakė per pusę valandos pamaldas baigti, bet niekas jų nebeklausė ir iš ten nejudėjo. Tada ginkluoti anglų kariai įsiveržė į maldininkų tarpą ir pradėjo jėga veikti ir krauti besipriešinančius vyrus ir moteris į sunkvežimius. Vaizdas buvęs baisus. Ryksmas ir klyksmas nušmūgiui buožėmis ir lazdomis buvęs neapsakomas. Dalis vyrų, moterų ir vaikų, pralaužę tvorą, pradėjo bėgti per tiltą į kalvas ir krūmus. Kai kurie jų pabėgo, bet vėliau veik visi buvo sugaudyti su pagalba ir jų tarpą pasiųstų provokatorių ir net tam tikslui specialiai pakviestų Sov. Sąjungos karinių dalinių.

Pagaliau tiltas buvo anglų sargybos užstotas ir bėgimas sulauklytas. Čia aprašomas įvykis, kai tėvas nušauna tris savo vaikus, žmoną ir pats nusišauna. Gi viena moteris, matydama, kad tiltas užblokuotas ir pabėgti negali, įmeta du mažamečius savo vaikus vieną po kito į upę ir, pakėlus ir dangų rankas, sušunka: "Dieve, priimk mano nuodėmingą sielą" ir pati nuo tilto nušoka. Taigi žmonės geriau savanoriškai miršta, negu prievarta į komunistinį rojų grįžta, bet anglų valdžias tas nejaudina.

Keli kazokai, bandę pabėgti buvo nušauti, o vežami žudėsi, šoko iš sunkvežimių ir bėgo. Vaizdas buvęs baisus ir sunkiai aprašomas. Nežiūrint tų visų šiurpą keliančių scenų, veik visi kazokai, jų moterys ir vaikai, buvo grąžinti kraujo ištroškusiame Staliniui.

Buvęs kazokų vyriausias vadas – atamanas V. Naumenko pavadino birželio 1-ą, kuri kartu Linzo (ten buvusios stovyklos) vardu bus įrašyta kazokų tautos istorijon kraujo raidėmis ir ji niekad nebus pamiršta.

Anglų ryšių karininkai, nuvežę kazokų transportus į komunistų stovy-

las, įdomumo deliai, ne kartą yra klausę rusų pareigūnus, kas laukia grąžintų kazokų. Jiems buvo atvirai pasakyta, kad karininkai bus sušaudyti, o visi kiti turės vykti į Sibiro stovyklas perauklėjimui. 1947 m. sausio 17 d. "Pravda" paskelbė, kad prieš sovietinio judėjimo vadai: P. N. Krasnov, A. G. Shkuro, Sultonas K. Girey (Kaukazo kazokų vadas), N. S. Krasnov, T. I. Domanov ir H. Pannwitz prisipažino kaltais, buvo nuteisti mirti ir buvo pakarti. Nors iš jų visų tik gen. T. I. Domanov pagal Jaltos susitarimą, gėlėjo būti repatrijuotas, nes buvo Sov. Sąjungos pilietis. Tuo tarpu visi kiti Sov. Sąjungoje negyveno, jos piliečiai nebuvo, todėl ir neturėjo būti išduoti. Gen. H. Pannwitz buvo vokiečių ir Vokietijos pilietis, bet angilai, nežiūrint to, pataikaudami Stalinui, visus juos išdavė mirčiai.

Repatriacijos klausimu Amerika sekė anglus ir taip pat vykdė priverstiną gražinimą. 1945 m. birželio 29 d. buvo nutarta grąžinti rusams paskutinius 154 belaisvių, buvusių Amerikoje. Jų stovykla buvo Fort Dix, New Jersey valstijoje. Įsakius pasirengti kelionei į tėvynę, belaisviai visi kaip vienas atsisakė grįžti ir užsibarikadavo savo barakuose. Kai ginkluoti amerikiečių kariai pradėjo veržtis į barakus, tai belaisviai išsiveržė į priešingą pusę, pradėjo bėgti į laukus. Amerikiečių sargybiniai pradėjo šaudyti ir 7 jų sužeidė. Įsiveržę į barakus kariai jau rado 3 belaisvius pasikorusius. Pagaliau tos stovyklos belaisviai buvo sugaudyti ir su 200 karių sargyba buvo nuvežti į New Yorko uostą ir pakrauti į laivą. Laive jie darėsi nesuvaldomi, sukėlė didžiulį triukšmą, pagadino laivo įrengimus ir net mašinas. Pranešus aukštesniems pareigūnams apie nesuvaldomą belaisvių elgesį laive, buvo gautas įsakymas juos grąžinti atgal į stovyklą. Tuo laimėjimu belaisviai nepaprastai džiaugėsi ir stovykloje dar buvo išlaikyti iki rugpjūčio 31 d. Gi po to vėl su stipria sargyba vis tiek buvo grąžinti rusams. Oficialiai pranešama, kad šis gražinimas jau vyko "sklandžiai". Patikimi šaltiniai tvirtina, kaip toje knygoje rašoma,

nors įrodymų ir neesą, kad tą rytą, prieš išvežant, į kavą belaisviams buvo įdėta stiprių raminančių vaistų ir todėl belaisviai pusiau priglūšinti be pasipriešinimo buvo pakrauti į laivą ir grąžinti į Sov. Sąjungą.

Tuo tarpu amerikiečių žinioje, Vokietijoje dar buvo apie 20,000 karo belaisvių ir Sov. Sąjungos piliečių, kurių dauguma buvo patalpinti Da-chau (prie buvusios garsios Vokiečių stovyklos), Peatting, Keelhaul ir kitose stovyklose. Didžiausias visų pasipriešinimas ir daugiausia kraujo buvo pralietas, tai repatrijuojant Da-chau stovyklos įnamius. Juos repatrijuoti pradėjo sausio mėn. 19 d., 1946 m. Iš tos stovyklos turėjo būti pakrauti ir tik prievarta išvežti visi jos gyventojai. Kai ginkluoti amerikiečių kariai įsiveržė į vieną užbarikaduotą kambarį, tai jie pamatė baisų vaizdą. Ant grindų jau gulėjo negyvi, kraujuose paskendę 10 vyrų, o kiti apie 20 asmenų žudė lyg pamišę vienas kitą. Net visi jie buvo nutarę geriau nusižudyti, negu grįžti į savo komunistų valdomą tėvynę. Sienos ir grindys terbuve aptaškytos krauju, kaip gyvulių skerdykloje. Kai amerikiečiai pradėjo sužeistiems teikti pirmą pagalbą, tai belaisviai plėšė nuo žaidų raiščius ir sviedė juos tolyn. Jie buvo nutarę negrįžti, visomis priemonėmis priešintis ir buvo neperkalbami. Tas savižudystės ir pasipriešinimo scenas tada dalinai aprašė amerikiečių karių laikraštis "Stars and Strips" ir "New York Times". Abu tie laikraščiai tada kaltino ne priverstiną repatriaciją ir jos metodus, bet "Rusijos išdavikus", kurie esą, bijodami bausmės, ne tik visais būdais priešinosi, bet ir žudosi. Štai kokios nuotaikos tada vyravo šiame krašte iš kurių aiškiai atsispindi visiškai komunistų nepažinimas ir besąlyginis jo rėmimas ir pataikavimas Stalinui.

AUSTRALIA

ŽMONIŲ BĖGIMAS IŠ KACETŲ

V. PETKŪNAS

Tūkstančiai vietnamiečių, rizikuodami gyvybę, bėga iš savo tėvynės. Nesuskaitomos žmonių masės lipa į senus, netinkamus plaukiojimi vandeninė laivus ir atsistumę nuo kranto plaukia į Hong Kongą, Malayiją, Tailandą ir kitus kaimyninius kraštus, ieškodami išsigelbėjimo ir ramesnį gyvenimo sąlygų.

Ši pabėgėlių problema jau perėjo ribas, kurias kaimyninės valstybės gali sutvarkyti. Hong Kong skundžiasi, kad neseniai turėjo 30,000 Vietnamo pabėgėlių, o šiandieną jau virš 50,000 ir ateinančių mėnesių galvoja jų bus virš 70,000. Klausimas, kada bus galas? Tas pats vyksta Tailandu, Malayijoje, Indonezijoje, Singapore ir kitur.

Šios valstybės, gaudamos labai mažai pagalbos iš Amerikos, Kanados, Australijos ir kitų laisvų demokratinių kraštų, ir pačios negalėdamos priimti visus atvykstančius pabėgėlius, nekreipdami dėmesio į tarptautinę teisę globoti politinius pabėgėlius, gąžina juos atgal į jūrą.

Kyla klausimas, kodėl tokia daugybė žmonių noriai atiduoda paskutines santaupas – dolerius, apleidžia savo tėvynę ir ieško prieglobsčio svetur? Tą gali suprasti tik tie, kurie patys tai pergyveno. Kad šis reikalas būtų suprantamesnis, pažvelkime į gyvenimą Sovietų Rusijoje ir, bendrai, visose komunistų okupuotose valstybėse. Komunistų programa jos gyventojams yra nežmoniškai žiauri, ekonomiškai sąlygos žemos, ten žmonės negyvena, bet tik egzistuoja. Vakarų pasaulis negali ne tik suprasti, bet ir įsivaizduoti bei įtikėti toms blogybėms, kurios ten vyksta. Tas pats šiandieną vyksta Vietnamu, Kapuche ir kitur, kur tik įsivertina komunistai.

Amerikai sudarius palankias sąlygas, Hanoi armija 1975 m. įžygiavo į Saigoną. Įžygiavus ji paėmė savo globon ir Pietų Vietnamo gyventojus. Pradėjo skelbti apgaulingą propagandą ir vykdyti savo planus.

Jei šiandieną vietnamiečiai nėra taip masiniai naikinami kaip Stalino laikais Sovietų Rusijoje ir dabar Angoloje, bet gyvenimo sąlygos yra tokios blogos, kad gyventojai gyvena tik viltimi pabėgti iš to krašto. Mes senesni, kurie išgyvenome metus po rusų okupaciją, galime papasakoti laisvajam

Amerikos Lietuvių Kongreso garbės stalo dalis. Iš kairės: kun. A. Stašys, muzikas A. Mikulskis, LAS sekretorius V. Jokubaitis, kanklių mokytoja ir vadovė O. Mikulskienė ir prel. J. Balkūnas. C. Genučio nuotrauka

linui. Vietoje pasmerkti pagrindines žmogaus teises pažeidžiančią priverstiną repatriaciją ir jai įvykdyti naudotą jėgą, čia buvo smerkiami ir šmeižiami tie, kurie geriau rinkosi mirti negu grįžimą į enkavedistų valdomą jų kraštą.

Vlasovas su savo armija, kazokai ir visi kiti, kurie kovojo prieš Sov. Sąjungą vokiečių pusėje, nebuvo jokio savo krašto ar tautos išdavikai, o tikri savo krašto patriotai, norėję jį išlaisvinti iš komunistų vergijos. Jie kovojo ne prieš Rusiją ar rusų tautą, bet prieš ją sukausišią komunistinę sistemą. Jie norėjo, kad rusų tauta pagaliau galėtų laisvai atsikvėpti, nusikračiusi carų priespaudos, numestų ir kruvinus raudonųjų pančius ir įlektų į laisvą demokratinių tautų tarpą.

Bešliška pasaulio istorija pastatys garbės paminklą tiems milijonams, kurie kovojo ir norėjo išvaduoti savo tautą iš raudonųjų tironų vergijos ir pasmerks tuos, kurie prievart

ta, prieš bet kokios moralės dėsnius, teisę ir žmoniškumą, atidavė mirčiai ar ilgų metų kančioms Sibiro vergų stovyklose.

Pavergtą rusų tautą, prasidėjus II pasauliniam karui ir vokiečiams pradžioje sparčiai žygiuojant į priekį, tikėjosi išlaisvinimo iš kruvinos komunistinės diktatūros. Labai apvylė rusų tautą vokiečiai, išmarinę šimtus tūkstančių jos belaisvių badu, šalčiu ir užkrečia momis ligomis.

Apvylė rusus ir visą pasaulį ir anglosaksai su savo Atlanto chartomis, žmogaus teisių deklaracijomis, tik ant popieriaus skelbiamais žmoniškumo principais ir savo moralės dėsniais. Tokia jau yra šių dienų gyvenimo tikrovė, tokie yra šių laikų žmoniškumo, laisvės ir teisingumo principai. Kai vieni už juos neva kovoja, tai kiti tuo pačiu metu tikrai už juos kovoja išduodami mirčiai. O taip yra dėl to, kad kolkas pasaulis faktinai tebėra valdomas ne anų kilnių idealų, bet aukso, klastos ir brutalių jėgų. J. K.

virš metų laiko skraidė tarp Washingtono ir Paryžiaus derėdamas su Hanoi dėl karo sustabdymo Pietų Vietnamu. Rezultate – Pietų Vietnamas, kartu su dideliu karišku turtu ir milijonais žmonių buvo atiduotas komunistų malonei. Dr. Kissingeris už tokį atliktą darbą buvo apdovanotas Nobelio premija. Aš manau, kad Amerikos buvęs prezidentas Nixonas ir sekretorius žinojo, kad po šios sutarties milijonai žmonių bus kankinami Vietname ir jie bėgs iš vergijos į laisvę. Nežiūrint tai, Amerika tęsė atidavimą komunistų globai Afrikoje valstybes (Angola, Mozambike, Zambija, Etiopija, Eritreja ir kit.). Šiandieną neklausio Anglijos min. pirm. mrs. M. Thatcher patarimų pripažinti išrinktą negrų vyriausybę Rodezijoje, P. Vakarų Afrikoje (Namibija). Amerika ir Australija su tuo siūlymu nesutinka ir reikalauja perduoti valdžią komunistų pažiūrų negrams. Tai padarius, ir iš ten masiniai bėgs žmonės į laisvąjį pasaulį. Tai kas kaltas, kad atsiranda masės politinių pabėgėlių? Pagal tautinę teisę jais turi pasirūpinti valstybės ir kurias jie bėga.

Aš stebiuosi naiviu galvojimu Australijos užsienio reikalų min. Peacock kuris prašo rusus padaryti intervenciją Hanoi, kad jie neverstų žmonių bėgti iš Vietnamo. Ar Peacock nežino, kad visas tas reikalas yra rusų organizuotas? Jie nori atsikratyti priešingo nusistatymo žmonėmis, gauti dolerių apmokėti agentams sunaikinti laisvąjį pasaulį.

Man prisimena, maždaug prieš 20 metų, Australija turėjo tokį pat naivų užsienio reikalų min. Dr. Evatt, kuris Petrovo byloje prašė Maskvos užsienio reikalų komisarą Molotovą patvirtinti kai kuriuos įvykius. Šiandieną taip pat elgiasi min. Peacock.

Kyla klausimas, ką darytų australai jei Australiją užimtų toks žiaurus priešaš kaip rusų sukurtas komunistas ir pradėtų vykdyti perauklėjimą tokiomis metodais kaip jie naudoja užimtuose kraštuose.

Aš manau, kad australai bėgtų kaip ir mes bėgome, bėga vietnamiečiai ir kiti. Tik kyla klausimas ar bus kur bėgti? Vedant tokią politiką, kaip veda šiandieną Vakarai ir politiniai pabėgėliai gerai gyvendami Vakarų demokratiniuose kraštuose, nieko nedaro. Neatoliuoją ateity laisvę išnyks, o vergija užviešpataus.

The Birch Log

NIKARAGVA KAIP KUBA

John F. McManus

Belmont, Massachusetts – Kalbėdamas Carterio administracijos vardu, valstybės sekretoriaus asistentas Warren Christopher išpėjo kongresą, jog nepagelbėjus naujai Nikaragvos vyriausybei yra pavojus pastūmėti jos vadus komunistinio link ir todėl prašė pervesti \$ 8.8 milijonus pagalbos fondan. Kiti \$ 8 milijonai jau buvo arkščiau pasiūstai Managvą, o \$ 31 milijono suma yra svarstoma.

Neatsižvelgiant į pono Christopherio cituojamą pasenusią giesmelę, pats faktas rodo, jog naujieji Nikaragvos vadai raudonesni net negali būti. Taigi mes vėl matome viešą JAV pritarimą komunistų režimui, kuris buvo įgyvendintas JAV nuvertus antikomunistą pirmtakūną.

Patvirtinimas mūsų apžvalgai pasirodė rugsėjo mėn. 26 d. laikraštyje New York Times, kuriame gerb. Earl E. T. Smith patalpino savo laišką, kurį čia, su autoriaus sutikimu, paduodame.

Ambasadoriaus Smith Laiškas. "... Be JAV pagalbos Castro nebūtų galėjęs Kuboje įsitvirtinti. JAV vyriausybės agentūra ir spauda vaidino didžiausią vaidmenį Castro įsigalėjime. Aš lygiai taip pat liūdiju ir senato komitete. Kaip ambasadorius Kubai laike Castro komunistinės revoliucijos 1957-59 m., man buvo žinomi tikri faktai išaukštinusieji F. Castro.

"Vašingtono paruoštas, prieš atvykstant į Kubą, mano simpatijos buvo su F. Castro. Bet gi po kelių mėnesių, būnant Kuboje, darėsi vis aiškiau, jog Castro liepos 26 d. Sąjūdis apėmė visoki radikalią politinį elementą ir teroristinį pomėgį. JAV valstybės departamentas primygtinai įsikišdavo – pozityviai, negatyviai ir

dviprasmiškai – Fulgencio Batistos pašalinimui. Finalinis smūgis, Castro naudai, įvyko 1958 m. gruodžio 17 d. Tą dieną, pagal valstybės dept. instrukcijas, aš asmeniškai pareiškiau prezidentui Batistai, jog valstybės dept. skeptiškai žiūri į bet kokį jo planą ar norą pasilikti Kuboje... Po keturiolikos dienų, sausio 1 d., Kubos vyriausybė žlugo.

"JAV ir toliau rėmė Castro režimą gelbėdamas Kubos cukraus importą iki Vašingtonas nutraukė diplomatinis santykius su Havana...

"Šiandieną girdime, jog Nikaragvos naujasis režimas taps komunistiniu ir tam išvengti JAV turi finansiniai šį režimą remti. Toks argumentas yra klaidingas – lygiai klaidingas kaip ir JAV elgėsi su F. Castro. Dabartinis Nikaragvos režimas yra marksistinės orientacijos...

"Paralėlės yra aiškios. Valstybės dept. sužlugdė Somozos vyriausybę nutraukdamas ekonominę ir karinę paramą ir tuo pačiu laiku nenorėdamas matyti slapto ginklų tiekiamą sandinistų partizanams. Pagal valstybės dept. instrukcijas, William D. Bowdler, ilgalaikis užsienio tarnybos pareigūnas, pukiškai atliko savo vaidmenį priversdamas Somozą palikti savo kraštą...

"Sandinistų pajėgos šiandieną įsitvirtina Cosiguina apylinkėje, kur tik įlanka juos skiria nuo El Salvadoro ir savo operacijas pastiprins iki gruodžio mėn., kurį revoliucionieriai pavadino Juodoju Gruodžiu...

"Nikaragva yra antroji Kuba".

Subversyvus elementas, kuris kontroliuoja JAV vyriausybę, nenurims, iki pasaulis taps komunistiniu. Pats laikas amerikiečiams pabusti.

Laisvoji Lietuva

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531

Laisvajai Lietuvai
Daremi Aukojo:

Veronikas Yomantas, St. Petersburg, Fla.	50.00
J. K. Kudukis, London, Canada	50.00
Jonas Radzevičius, New Britain, Conn.	20.00
Dr. Klemas Liutkus, Canada	20.00
Pr. Jančiukas, Toledo, Ohio	20.00
Antanas Rapšys, Norco, Cal.	20.00
Albertas Buika, Union Pier	15.00
Jonas Starinskas, Dorchester	10.00
J. Duda, So. Boston, Mass.	10.00
Vilius Gvaldas, Canada	10.00
Birutė Paprockas, Richmond Hill, N. Y.	10.00
Petras Normantas, Elizabeth	6.00
M. Kriščiūnas, Illinois	6.00
Viktorija Daugelevičienė, Can.	6.00
J. Radis, Hot Springs, Ark.	6.00
K. Tautkus, Melrose Park,	5.00
B. Semaška, New Britain, Conn.	5.00
A. Pinkus, Los Angeles, Cal.	5.00
P. Kaziukonis, London, Ont.	5.00
A. Tumaitis, Hot Springs, Ark.	3.00

L. L. SKAITYTOJAI ĮSIGIJO
DOVANŲ KNYGELES:

Vyt. Vilimas, George Al Vaitas, J. Adomaitis, V. Kryžanavskas, Br. Ma-

cianskis, A. Mikulskis, J. Žilys, P. Dalinis, J. Januškevičius, Ig. Vidikas, P. Benešius, L. Brazauskas, P. Petkevičius, Vl. Vailionis, A. Gustaitis, V. Mazoliauskas, J. Giedraitis, A. Devenis, St. Kaslas, P. Petroliūnas, N. Leskauskas, B. Pilipauskas, E. Krišta ponis, B. Semaška, V. Bagdanavičius, Br. Krištopaitis, V. Blažaitis, J. Skavičius, B. Čepauskas, L. Kronas, J. Šaulys, A. Rutkauskas, L. Vilūnas, A. Balys, A. Kizienė, A. Šileika, J. Strazdas, E. Petkevičius, A. Janus, J. Pyragius, A. Trakis, J. Mockus, J. Vizgirda, A. Šuopienė, Br. Endriukaitis, Br. Aukštaknis, A. Liepinaitis, Br. Gudonis, Ig. Petrauskas, G. Sližys, K. Vieraitis, A. Lukas, M. Šimkus, A. Skučas, E. Kulbis, G. Musteikis, I. Belžinskis, A. Plateris, Br. Juodelis, A. Juozapavičius, J. Tamas, A. Milaknis, E. Daknys, A. Balsys, J. Kalpokas

A č i ū , a č i ū visiems!
(Bus daugiau)

BALF'o. Chicagos apskrities rengiamas koncertas 35 metų sukakčiai atžymėti, turėjusi vykti spalio 27 d., muz. A. Mikulskiui susirgus, neįvyko. Tas pats Čiurlionio ansamblio koncertas nukeltas į š. m. gruodžio 9 d., 3 val. p. p., sekmadienį, Marijos aukšt mokyklos auditorijoje.

Kas įsigijo bilietus spalio 27 d. tie patys galios gruodžio 9 dieną, o kas dar neįsigijo maloniai prašome kreiptis į Jono Vaznelio Gifts International prekybą, 2501 West 71st Str. Chicago, Ill. 60629, reikalingi esant, telefonu 471-1424.

Kariuomenės šventė
ir koncertas

Š. m. lapkričio mėn. 17 dieną, 7 val. vak., šv. Antano parapijos salėje, Omahos "Ramovės" skyrius ruošia kariuomenės šventės minėjimą su koncertu. Programą išpildys vietinis mūsų choras ir tautinių šokių grupė. Linksmoje dalyje gros muzika, veiks bufetas ir bus patiekta karšta vakarienė.

Paskaitininkas - svečias iš Chicago, dr. Leonas Kriaučiūnas. Bilietų kainos suaugusiems 4 dol., studentams 1 dol. Bilietus iš anksto platina valdybos nariai: Algis Antanėlis, Vitalis Gaidelis ir Stasys Pangonis. Visuomenė kviečiama atsilankyti į minėjimą ir koncertą.

J. Smailys, Sr.

Laisvosios Lietuvos Knygų Leidykla

L. L. skaitytojams, užsiskaičiusiems visus mūsų leidinius ir pristuntusiems \$25.00, gauna žemiau nurodytas knygas. Už pavienes knygas gauna 25% nuolaidos. Užsakymus siųsti "Laisvosios Lietuvos" redakcijos adresu.

1. PROF. A. VOLDEMARO RAŠTAI	\$10.00
2. V. Bražėnas SAMOKSLAS PRIEŠ ŽMONIJĄ	\$2.50
3. J. Gliuda AITVARAI IR GIRIA	\$4.50
4. A. Katrys ISTIKIMOJI ŽOLĖ	\$4.00
5. A. Karonas VĖJAS LEKIA LYGUMA	\$4.00
6. B. Kemežaitė ... SUDIEVI AŠ IŠEINU...	\$4.50
7. St. Jakubicko "Kas Yra Lietuvos Atgimimo Sajūdis"	\$5.00

KUPONAS: prašau užpildyti ir iškirpus pasiųsti

LAISVAJAI LIETUVAI

2618 West 71st Street - Chicago, Illinois 60629 - U. S. A.

☐ Siunčiu \$10.00 metinei prenumeratai ir prašau siųsti "Laisvąją Lietuvą"

☐ Siunčiu \$ _____ už čia nurodytas knygas:

Vardas ir Pavardė: _____

Numeris ir Gatvė: _____

Miestas ir Valstija/Provincija: _____

Pašto Zona: _____ Valstybė: _____

AMERIKOS LIETUVIŲ
TARYBA

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS
SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

Clevelande, spalio 12 d., įvykęs Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas sudarė tokio sąstato komisiją su važiavimo ir kongreso rezoliucijoms paruošti: pirm. Teodoras Blinstrubas nariai - Vladas Bakūnas, Alena Devenienė, Vytautas Jokūbaitis, Aleksas Laikūnas, kun. Adolfas Stašys, Juozas Skorubskas, dr. Vladas Šimaitis, dr. Kazimieras Pautienis, Pranas Razgaitis.

Komisijai pasiūlius, suvažiavimas priėmė rezoliucijas, kuriomis kviečia JAV lietuvių visuomenę sugretinti į jėgas ir bendromis pastangomis siekti laisvės Lietuvai, dėkojo visiem JAV lietuviams, Altos skyriams ir organizacijoms už aukas remiant Altos vykdomus laisvinimo darbus, pasisakė prieš lietuvių centrinių draugijų vadovaujančių asmenų lankymąsi okupuotoje Lietuvoje, prieš jaunimo siuntimą į Vilniaus ir kitus okupantų ruošiamus kursus.

Suvažiavimas prašė Altą sudarančias organizacijas, uoliai rengiant Vasario 16 d. minėjimus, aukomis remti Altos vadovaujamus laisvinimo darbus; reišė padėką Altos vadovybei bei suvažiavimą sveikintiems.

LIETUVIŲ KONGRESO
REZOLIUCIJOS

Lietuvių Kongresas, sušauktas Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelande, spalio 13-14 d. d., savo rezoliucijose išreiškė protestą prieš Sov. Rusijos vykdomą genocidą ir žmogaus teisių laužymą okupuotoje Lietuvoje. Kongresas dar kartą pareiškė pritarimą veiksmų nuostatoms dėl privataus bendravimo su okupuotos Lietuvos tautiečiais žiūrint, kad nepakenktų Lietuvos laisvinimo pastangoms. Kongresas prašė išvystyti laiškų rašymą kongresmanams, kad būtų priimta House Con-

WALTERIO WITARTO
PAGERBIMAS

Melrose Parke veikiančių organizacijų kombinuotas komitetas, kuriam daug dirbo ir parodė širdies Algis Sinkevičius, š. m. spalio 14 d. 1 val. p. p., Eagles salėje surengė nuotaukingus pietus, kurių metu buvo gražiai ir nuširdžiai pagerbtas senosios emigracijos kartos lietuvis, sekmingas ir sumanus prekybininkas Walteris Witartas. Melrose Parke Eagles salė susilaukė gausių svečių, kurių tarpe matėsi ir senosios kartos žmonių. W. Witartas mūsų kolonijoje yra labai gerai žinomas gerų darbų rėmėjas, iškiliasias aukotojas BALFo šalpai, Lietuvos laisvinimo reikalams, vietos organizacijų paramai. Kadangi Witartas visoms organizacijoms padeda ir remia, todėl jo pagerbimą surengė kombinuotas komitetas. Svečiams pasisotinus puikiais ir skaniais pietumis, Petras Tautkus pradėjo pagerbimą trumpu žodžiu. Jis svečius supažindino su Witarto gyvenimu, jo atliekamais darbais, gausiomis aukomis visiems, kas tik aukos ar paramos reikalingas. LB ir Amerikos lietuvių piliečių klubo vardu sveikino Otto Mejeris ir įteikė meniškai paruoštą adresą. Lituanistinės mokyklos vardu sveikino tos mokyklos tėvų komiteto pirm. inž. V. Šuopys ir įteikė adresą. BALFo 117 skyriaus vardu šiltai pasveikino ir padėkojo šelpiamųjų vardu skyr. pirm. J. Urbelis. Lietuvos dukterų - ponė Elzbergienė. Pijus Pažerūnas pagamino nepaprastai menišką albumą, kuris buvo irgi įteiktas. Pagerbimą užbaigė lituanistinės mokyklos dėdėjas J. Rugelis, kartu su visais svečiais sugiedojus Ilgiausių Metų.

Melrose Parke artinasi tradicija, kad organizacijos suruošia pietus, kolonijos lietuvių susipažinimui, pažinimui, kartu praleisdami malonią valandėlę. Į pietus susirenka įvairių sių kartų kolonijos lietuviai: seniau atvykę, čia gimę, vėliausios emigracijos. Reikia pasakyti, kad nuotaukingų popiečių surengimas mūsų kolonijos lietuvių padarė beveik vienos šei-

Lietuvių Kongreso Clevelande suvažiavimo metu, spalio 14 d. šv. Jono katedroje, gieda Čiurlionio ansamblis, vad. muziko A. Mikulskio.

J. Garlos nuotrauka

current Resolution 147, ragino jungtis į savo krašto politinį gyvenimą siekiant padėti Lietuvos reikalui, skatino išeivijos jaunimą daugiau domėtis politinių mokslų studijomis, skatino jungtis į Altos vadovaujamą Lietuvos laisvinimo darbą ir jį paremti. Kongresas pasveikino Lietuvos diplomatinės ir konsularinės tarnybos narius, Vliką ir pasisakė prieš steigimą atskiros politinės komisijos šalia Vliko vedamo darbo.

Kongresas nutarė padėkoti popiežiui Jonui Pauliui II už prielankumą lietuviams, nutarė kreiptis į JAV vyriausybę, kad darytų įtakos sustabdyti Lietuvos disidentų persekiojimą, pasveikinti prezidentą Carterį, dėkojant už žmogaus teisių gynimą prašant Madrido konferencijoj iškelti Lietuvos reikalą ir imtis žygių Lietuvą išlaisvinti. Kongresas pasiuntė sveikinimus pavergtiems broliams Lietuvoje, ypač karštai pritardamas 45 pabaltiečių iškeltiems Maskvoje laisvės reikalavimams. Kongresas įpareigojo valdybą ruošti Madrido konferencijai, išreiškė padėką sveikintojams ir aukotojams, spaudai, radijo valandėlėms, kongreso rengimo komisijoms Chicagoje ir Clevelande. Pilni rezoliucijų tekstai bus paskelbti vėliau.

mos nariais. Gi Melrose Parko Lietuvių Amerikos piliečių klubas, kuriame yra visokiausių įsitikinimų ir pažiūrų narių, sugyvena pavyzdinčiai ir veikia vieningai.

Skanius ir puikius pietus pagaminę ir salėje patarnavo Melrose Parko Lietuvos dukterų skyriaus narės: B. Barauskienė, V. Dagienė, O. Junkerienė, K. Valienė, O. Rugelienė, N. Rudaitienė, F. Urbelienė, Z. Sinkevičienė, M. Mejerienė, Podžiūnienė, N. Poderienė.

Lauksime ir vėl surengiant mūsų kolonijoje nuotaukingų pietų. Kolonijos visuomenė tokiomis nuotaukingomis popietėmis yra patenkinta. KT

A. ir M. Regia savo rezidencijoje prie Lemonto. Jie turėjo gražų jų giminaičio Stepono Dariaus biustą, kuri perdavė Balzeko kultūros muziejui. Nuotrauka daryta prieš biustą atiduodant muziejui, V. Šimkaus

AUKOS ATKARPA

Vajaus Komitetui - Laisvoji Lietuva
2618 West 71st Street - Chicago, IL 60629

Siunčiu \$ _____ * auką patobulinimui spausdinimo priemonėms.

Vardas ir Pavardė: _____

Adresas: _____

*su didesne auka kaip \$50, malonėkite prisiųsti savo asmeninę nuotrauką.

Laisboji Lietuva

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531

Published bi-weekly on Thursdays, by Lithuanian Regeneration Association
Subscription rates: \$10.00 annually; 50¢ per copy.
SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS
(USPS 301-580)

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDIS
Įgaliotas Leidėjas ir Kolegijos Pirmininkas: Valerijonas Šimkus
Redakcinė Kolegija: Marijus Blynas, Vilius Bražėnas, Stepas Jakubickas, Jurgis Juodis, Vytautas Laugalis, Jonas Miškinis, Kazys Oželis, Vladas Petkūnas, Kasperas Radvila, Alfonsas Rimas, Vytautas Semaška, Kazys Tautkus, Jonas Virbalis, Juozas Vilutis ir Povilas Žičkus.
Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuožiūra.
Redakcija veikia nuo 10 val. ryto iki 5 val. p. p. Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 1 val. p. p.
Prenumerata metams 10 dolerių. Atskiras numeris 50 centų.

NEIŽEIDINĖKIME LIETUVIŲ REZISTENTŲ

Jau seniai Laisvojoje Lietuvoje buvo atkreiptas išeišvijos lietuvių dėmesys į reikalą skirti "disidentų" (atskilėlių) terminą nuo "rezistentų" (kovotojų prieš komunizmą ir rusicizmą). Mes, gal pirmieji viešai pabrėžę šių dviejų terminų reikšminį skirtumą, manome, jog net ir nerūpestingam ar nesąmoningam jų maišymas susilpnina Lietuvos laisvės bylą ir tuomi padeda okupanto propagandai.

Okupuotos Lietuvos drąsieji rezistentai juk niekad nesivadino rusais ir neteigė esą sąmoningais komunistais. Tad kokių pagrindu mes čia turime teisę vadinti juos "disidentais" – atskilėliais nuo kompartijos linijos ar "disidentais" – atskilėliais nuo rusų ("didžiojo brolio") tautos. Jie niekad anais nebuvo. Jie yra rezis-

tentai, pasipriešintojai, laisvės kovotojai, besiaukoją kovoję prieš ateizmą, komunizmą, rusinimą.

Sutinkame, kad Sovietų Sąjungoje, ir net okupuotoje Lietuvoje esama "disidentų" – atskalūnų, atkritėlių, atsimitėlių nuo maskvinės linijos, kurie gal norėtų matyti kitoki markizmo pritaikymą krašte, ar kitokio pobūdžio lietuvių rusinimo politiką. Šie "disidentai" dėl šių savo įsitikimų gal net paaukojo savo turėtą privilegijuotą valdančiosios klasės statusą.

Tačiau niekad okupanto pusėje nebuvusius lietuvius patriotas rezistentus vadinti "disidentais" yra nusikalbėjęs ir išėjo iš koridoriuko. Tuoj pat priėjęs Martynas Gudelis, tarė: Mika, mes šiandien susitiksime. Turim rimtai pasikalbėti. Laikas. Supranti? Taip – atsakiau ir susijaudinau. Supratau, kad kalba bus apie įsto jimą į eserų partiją" (socialistų revoliucionierių) (307 psl.).

Persimetę keletą sakinių jie nutarė susitikti bendrabutyje.

"Ir štai ant apsilupusių, siūbuojančių taburečių sėdi du septyniolikos metų gimnazistai. Ant tokios pat gėr žandies, apšepusios tubaretės sėdi įpusėjusi septynioliktuosius gimnazistė".

"-Ar sutinki būti Lietuvos Kairiųjų socialistų revoliucionierių partijos narys? Sutinku – rimtai atsakau".

"-Mūsų partija yra nelegali. Ar žinai, kad kiekvienas partijos narys privalo laikytis griežtos konspiracijos? – klausia Kazys. – Žinau, atsakiau".

Padarę tam tikrą priėmimo ceremoniją, pranešė: "Tu dabar – Lietuvos Kairiųjų socialistų revoliucionierių partijos narys. Žinok, konspiracija svarbiausia, – pridėjo kitas. Vienas po kito mane draugiškai apkabino" (309 psl.).

Priimta į partiją M. Meškauskienė nors ir santūriai, bet vaizdžiai aprašo slapta eserų ir komunistų veiklą kaip gimnazijoje, taip ir už jos ribų. Nelegalios literatūros platinimą, kas kur ir ką daro, kas vedė darbininkų

(Nukelta į 10 psl.)

VILKAS AVIES KAILYJE

(M. Gudelio subversinė veikla)

L. VIRBICKAS

Š. m. rugpiūčio 24 dieną NAUJIE-NOS išpyskino vedamąjį straipsnį, užvardintą "Gudelis komunistų partijos nariu niekad nebuvo". O kas gi M. Gudelį apkaltino, jog jis buvo komunistų partijos nariu? Ar būtinai reikia būti komunistų partijos nariu, komunistui dirbant. Šimtai tūkstančių ar milijonai žmonių yra priversti komunizmui dirbti. Yra daug tokių, kurie ir be jokios prievartos, savu noru dirba komunizmu statybai. Franklin D. Roosevelt'as irgi nebuvo komunistas bei partijos narys, bet jis nemažai padėjo komunizmo sutvirtinimui.

Aš rašiau, kad M. Gudelis priklausė kairiųjų socialistų revoliucionierių partijai, bet ne komunistų partijai. Bet, jei Gudelis laiko, kad soc. revoliucionieriai ir komunistai yra tas pats, tai aš jam nesipriešinsiu, nes jų abiejų tikslai tie patys – smurtas ir žudynės.

Martynas Gudelis rašo: "Iš tikrų šaltinių žinome, kad M. Gudelis nei Marijampolėje, nei Kaune, nei Tauragėje, nei Šiauliuose komunistų partijos narys nebuvo. Jokioje komunistų

kontroliuojamoje organizacijoje nebuvo, nei gimnazijoje, nei universitete, nei už mokyklos sienų". Savo pasiteisinimų tiradį M. G. tęsia toliau, kad jis ir užsienyje būdamas, komunistinei partijai nepriklausęs.

Aš dar kartą turiu M. Gudeliui pakartoti, kad nereikia būti komunistu, partijos nariu, bet įvairiais patriotinių ar demokratinių sąjūdžių bei partijų vardais prisidengus, dirbti komunistų naudai.

Martynas Gudelis rašo, kad aš neturėdamas tikslų žinių, senatvėje skelbiąs melą. Ne aš skelbiu melą, bet pats M. Gudelis jau tiek yra primelavęs, kad jo melus ir maži vaikai gali suprasti.

Kad M. Gudelis bent kiek prablavėtų nuo melų tvaiko, reikia priminti jo paties draugų pareiškimus apie jį ir jo veiklą nepriklausomoje Lietuvoje bei už jos ribų.

Štai kas rašoma 1969 m. Vilniuje spausdintoj Michalinos Meškauskienės knygoj "ŽVELGIU Į TOLIUS". Michalina Meškauskienė-Navikaitė drauge su Martynu Gudeliu lankiusi Marijampolės realinę gimnaziją, vė-

Majoras Leonas Virbickas, savanoris kūrėjas, LAS Garbės narys per atentatą, vykdytą prieš min. pirm. prof. A. Voldemarą, buvo sunkiai sužeistas.

Išau drauge su juo studijavusi Kauno universitete, Martyno Gudelio bendradarbė:

"Dabar, kai jau kiek prasiplėtė mano akiratis, ir per visus juokus aš aiškiai matau, kad aušrininkai – tai dar ne viskas. Už jų individualistų ir marksistų kažkur slapta veikia partijos – kairiųjų eserų ir komunistų. Aš tikrai žinau, kad mano du artimi draugai Kazys Lukša ir Martynas Gudelis yra eserų partijos nariai, lygiai kaip kiti du geri draugai – Bronius Zubrickas ir Jonas Sabaliauskas – turi ryšių su slapta komunistų partija" (249 psl.).

"Vienas mūsų klasės marksistas – Bronius Zubrickas, per pertrauką paprašė mane ateiti į kiemą. Esą svarbus reikalas. Pasakė pakuždomis, paslaptingai ir išėjo iš koridoriuko. Tuoj pat priėjęs Martynas Gudelis, tarė: Mika, mes šiandien susitiksime. Turim rimtai pasikalbėti. Laikas. Supranti? Taip – atsakiau ir susijaudinau. Supratau, kad kalba bus apie įsto jimą į eserų partiją" (socialistų revoliucionierių) (307 psl.).

Persimetę keletą sakinių jie nutarė susitikti bendrabutyje.

"Ir štai ant apsilupusių, siūbuojančių taburečių sėdi du septyniolikos metų gimnazistai. Ant tokios pat gėr žandies, apšepusios tubaretės sėdi įpusėjusi septynioliktuosius gimnazistė".

"-Ar sutinki būti Lietuvos Kairiųjų socialistų revoliucionierių partijos narys? Sutinku – rimtai atsakau".

"-Mūsų partija yra nelegali. Ar žinai, kad kiekvienas partijos narys privalo laikytis griežtos konspiracijos? – klausia Kazys. – Žinau, atsakiau".

Padarę tam tikrą priėmimo ceremoniją, pranešė: "Tu dabar – Lietuvos Kairiųjų socialistų revoliucionierių partijos narys. Žinok, konspiracija svarbiausia, – pridėjo kitas. Vienas po kito mane draugiškai apkabino" (309 psl.).

Priimta į partiją M. Meškauskienė nors ir santūriai, bet vaizdžiai aprašo slapta eserų ir komunistų veiklą kaip gimnazijoje, taip ir už jos ribų. Nelegalios literatūros platinimą, kas kur ir ką daro, kas vedė darbininkų

(Nukelta į 10 psl.)

MIRUSIŲ IR ŽUVUSIŲ "GELEŽL. NIO VILKO" LIETUVIŲ NACIONALISTŲ PARTIJOS IR LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDŽIO NARIŲ Registracija

Visi yra prašomi, kas turi žinių apie mirusius bei žuvusius virš minėtų organizacijų narius, suteikti šias žinias:

Vardas ir pavardė, profesija (jei buvęs kariškis nurodyti laipsnį), kuriai iš nurodytų organizacijų priklausė ar ir visoms pagal jų eilę, žuvimo bei mirimo aplinkybės, vietą ir datą – metai, mėnuo, diena. Kur yra palaidotas – kraštas, miestas, vietovė ir kapų pavadinimas. Ar yra pastatytas paminklas?

Jei kas turi paskolinti pageidaujamos nuotraukos.

Žinias siųsti adresu:

Stepas Jakubickas, 254 Connaught Ave., Delhi, Ont. N4B 1L4, Canada.

4

Perspausdiname iš šios knygos dr. J. JAKŠTO apžvalginį straipsnį.

LIETUVIŲ TAUTOS PRAEITIS

Studija baigiama trumpa pasaulinės politikos apžvalga ir kritika Lenkijos, siekiančios būti daugiataute valstybe, norinčia okupuoti lietuviškus ir gudiškus kraštus.

Rašto turinys leidžia spręsti, kad jis parašytas 1920 pirmoje pusėje, kada Lietuva nelaikė savęs karo padėtyje su Lenkija, todėl apie Vilniaus okupaciją (nors ji minima) pabrėžtinai nekalbama.

Visai kitoks yra antras raštas, antrašte „Rusų-Lenkų-Lietuvių santykiai“. Tai Voldemaro kaip Lietuvos užsienio reikalų ministro raštas Tautų Sąjungos generaliniam sekretoriui E. Drummondui, atsakant į Lenkijos užsienio reikalų ministro tam pačiam sekretoriui 1920 rugsėjo 6 įteiktą memorandumą. Tame memorandume lenkai kaltino Lietuvą bendradarbiavimu su bolševikais jų kare prieš lenkus.

Ilgas ir daug pasakantis dokumentas iš tų Lietuvai lemtingų 1920 vidurvasario laikų! Tada Lietuvos teritorijoje, ypačiai pačioje sostinėje, susikryžiuo trijų valstybių interesai. Smulkiai, su teikiamomis datomis pasakojama, kaip lenkai kalbino lietuvius eiti su jais prieš bolševikus, kaip pasirašyta Lietuvos-Rusijos sutartis, kaip bolševikų ir lietuvių armijos įžengė į Vilnių ir vėliau santykiavo. Įmantriai ir komplikuotais argumentais, reikalaujančiais iš skaitytojo nemažos atidos, įrodinėjamas Lietuvos neutralumas Lenkų rusų kare. Jei su Rusais kiek ir bendradarbiaujama pagal liepos 12 sutartį, tai elgiamasi tik dėl lenkų anksčiau įvykdytos Lietuvos etnografinių plotų okupacijos. Aplaimei, šis Voldemaro perdm eplemiškas raštas gali būti laikomas įvadinio šaltinio ir lietuvių-lenkų kovas 1920.

Trumpas straipsnis „Demarkacijos linijos ir jų martirologijos“ yra istorija demarkacijos linijų, vestų Sąjungininkų patvarkymų jų skirtų misijų. Pirmoji jų išvesta 1919 birželio 13. Rašoma sumint įvairias vietas, ypačiai išilgai Gardino-Vilniaus-Daugpilio geležinkelio. Kai lenkai nepaisė išvestos linijos ir grobė lietuviškas žemes, tai lietuviams skundžiantis (kartą kreipiantis net į maršalą Fochą). Santarvininkų misijos vis „taisydavo“ demarkacijos linijas. Kaip jos buvo vedamos ir kaitaliojamos iki 1920 pavasario, pavaizduojama šiame Voldemaro straipsnyje.

Voldemaras kritikas bei recenzentas

Voldemaras baigė diplomatinę tarnybą 1920 ir pasuko vėl į mokslo sritį, nuo kurios jis buvo atitrauktas ištisus trejus metus. Kaip tik tuo metu kilo universiteto steigimo klausimas, ir Voldemaras aktyviai dalyvavo (Švietimo ministerijos pakviestas) jo statuto rengime. Įsteigus universitetui, tapo Sociologijos fakulteto dekanu. Voldemaras politikas virto vėl mokslininku ir ėmė rodytis su mokslo darbais.

Tuolaikinėse Lietuvos aplinkybėse jis negalėjo imtis mokslinio tyrimo darbo, kaip buvo ir jį palinkęs Petrapičio laikais. Tam darbu neturėta šaltinių ir rimtos moksline literatūros. Tad Voldemaras panaudojo įsigytą didelį mokslo žinių lobyną kitam darbui – tada leidžiamą daugiausia mokyklinių veiklų kritikai bei recenzijai. Savo plačiu išsimokslinimu jis gvilveno veikalus be didelės atrankos ir apie kiekvieną jų turėjo ką pasakyti.

Visai tinkamai Voldemaro raštų leidėjas pasielgė, kai pirmąja lietuviško veikalo recenzija teikia skaitytojui Ralio Homero Odisejos vertimą. Recenzentui klasikui labai artimas uždavinys. Jis jį atliko ne tik išnagrinėdamas patį vertimą, bet dar supažindindamas skaitytoją su Homero vertimais amžių slinktyje, jo nesenantįjia įtaka pasaulinei literatūrai. Sekdamas didžiojo XIX a. italų poeto Džiozue Karduči žodžiais, Voldemaras šiaip išpuodingai atsiliepė apie Homero kūrybą: „Trejetas tūkstančių metų praėjo nuo šio žydro poezijos ryto, kurs slėpė savy daug pažadų karštos ir audringos dienos. Nenuvyto per šį ilgą laiką jos žaluma, neišdžiuvę gausioji upė. Šiandien, kaip ir prieš tris tūkstančius metų, stovi galinga epų poezija ir ne mažiau žavi klausytoją“ (25 p.).

Toliau kalbama apie gero vertimo privalumus ir nurodomos sutinkamos vertėjo sunkenybės. Pats vertimas gvildenamas lyginant išverstą tekstą su vertimo originalu. Vienoje kitoje vietoje pastebimas nukrypimas nuo originalo. Tai daroma ne autoriui sumenkinti, bet „pataisyti prie sekancios laidos“ (32 p.). Dėmesio verta Voldemaro pastaba apie lietuvių kalbą ryšium su vertimo nagrinėjimu: „Lietuvių poetinė kalba dar nėra tiek turtinga, kad galėtų šiandien atvaizduoti visą Homero poezijos įvairumą ir turtingumą. Bet ji daugiau nei kuri kitą gyvųjų kalbų turi poetinę kalbą užuomazgų, kurios išsivystysius leis mums susilyginti su originalo gražybėmis“ (32 p.). Tai mūsų kalbai garbę teikianti pastaba!

Voldemaro Odisejos vertimo recenzija yra trumpa didžiausio klasikinio pasaulio poeto kūrybos apybraižėlė ir kartu vertėjo teigiamas įvertinimas, aiškėjas iš baigiamųjų žodžių: „Su tokiu vertimu galima jau rimtai apsipazinti su pasaulio literatūros didžiausiu veikalu“ (32 p.).

Su kun. A. Alekno Lietuvos istorijos recenzija Voldemaras įžengė į istorijos knygų kritiką. Savaimingai jis ją recenzuoja. Jis perbėga Lietuvos istoriją nuo seniausių laikų, siekdamas net Egiptą. Kartą pataisinėja autorių, skirtingai aiškindamas kai kuriuos klausimus. Šiuo atveju Voldemaras iškėlė kai kurių originalių minčių mūsų praeities klausimuose. Jis, pvz., jungė dviejų vokiečių ordinų atsiradimą Livonijoje ir Prūsijoje su lietuvių ekspansija į rusų apgyventus plotus, originaliai aiškino valstybinės slavų kalbos Lietuvos d. kunigaikštijoje susidarymą ir vadinamos Palemono legendos kilmę. Visa Alekno istorijos recenzija rodo, profesorius būta plačiai apsiskaičiusio Lietuvos istorijoje ir daugelyje klausimų turėta sava nuomonė.

Iš pagrindinio Lietuvos istorijos pažinimo šis pažymėjimo recenzijos išvadoje ir Alekno istorijos vertė: „Suimant viską krūvon, reikia pasakyti, kad kun. Alekno Lietuvos istorija geriausia esamųjų lietuvių kalboje“ (50 p.).

Kitaip pažūrėjo Voldemaras į Alekno Bažnyčios istoriją. Jis ne tiek recenzavo ją, kiek stipriai kritikavo. Iš pat pradžių jis įrodinėjo, jog Alekno bažnyčios istorijos samprata yra klaidinga, nes ji maišoma su teologija. Pagal Voldemarą, bažnyčia turi būti suprantama kaip istoriškai susidariusi žmonių bendruomenė ir jos vystymasis aiškinamas atitinkamais laikais susidėjusiais veiksniais. „Jis (ateist istorikas – J.J.) turi rašyti taip, kad Dievo veikimo tenai niekur nebūtų matyti, o visas būtų aišku iš žemiškų veiksmų“ (55 p.). Kai į istoriją įvedamas Dievo veiksnys, tai jos vykimo aiškinimas žemiškomis aplinkybėmis darosi neįmanomas, moksliskam istorijos pažinimui uždaromas kelias.

Taip Voldemaras pakritikavęs Alekno Bažnyčios istorijos pagrindą, nesiėmė jos visos analizuoti. Jis apsiribojo beveik vien seniausiu Romos imperijos laikmečiu. Čia Voldemaras, kaip senovės istorijos specialistas, pabėrė nemažą kritikos. Labiausiai kritikuotas Alekno krikščionių persekiojimo aiškinimas ypačiai Nerono laikais. Kai ką palietęs iš Alekno vaizduojamos naujųjų laikų bažnyčios istorijos, k.a. reformaciją, Volterio bedievybę, jis baigė smerkiančią kritiką šia išvada: „Ir man nesuprantama, kuriam galui reikėjo kun. Alekno rašyti originalę Bažnyčios istoriją. Juk svetimos kalbose yra visai neblogų. Ar negeriau būtų buvus pasirinkus vieną jų... Ir išsiversiti lietuvių kalbon“ (67 p.).

(Bus daugiau)

Visi kviečiami įsigyti PROF. A. VOLDEMARO RAŠTUS, kurių kaina sumažinta iš 15 dol. – į 10 dol., kietais viršeliais, plačios apimties raštų rinkinys.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio atstovai IX-tame Lietuvių Kongrese, Clevelande. Iš kairės: V. Kačinskis, St. Kaulėnienė, K. Radvila, S. Smaižienė, M. Blynas, O. Jokūbaitienė, B. Jokūbaitis, S. Radvilienė, Prancevičius, A. Kačinskienė ir J. Virbalis.

J. Garlos nuotrauka

A. A.

Dr. Agr. ALEKSANDRAS ŠEŠTOKAS

Dr. Agr. Aleksandras ŠEŠTOKAS

Š. m. spalio 14 d., po sunkios ir ilgos ligos, mirė a. a. dr. agr. Aleksandras Šeštokas.

Velionis gimė 1908 m. rugsėjo 13 d. Repšėnų kaime, Kavarsko valsč., Ukmergės apskr. Pradžios mokyklą baigė Repšėnų km. 1925 m. Raguvo 4 klasių progimnaziją. 1927 m. baigė Ukmergėje mokytojų kursus, 1931 m. Panevėžio mokytojų seminariją. 1931 m. baigė karo mokyklos aspirantų mokyklą ir pakeltas į jaunesnius leitenantus. Baigus aspirantų, buvo paskirtas Trakų apskr., Onušio valsč. į Panošiškių pradžios mokyklą mokytoju. Po dviejų metų perkeltas į Kietaviškių 4 komplektų pradžios mokyklos vedėju ir čia buvo įsitraukęs į šaulių ir Jaunųjų ūkininkų veiklą. Atvykęs, čia buvo tik 7 jaunieji ūkininkai, o išvykdamas, po 6 metų, jaun. ūkininkų ratelyje jau buvo 130. Ūkininkų ratelis čia buvo veikliausias visoje Lietuvoje, laimėjo beveik visus Žemės ūkio Rūmų skelbiamus konkursus. Už darbą su jaunaisiais ūkininkais buvo apdovanojtas Gedimino V-tojo laipsnio ordenu.

1939 m. įstojo į Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. 1943 m. pasitraukęs

į Vokietiją, studijavo Bonnoje. 1947 m. parašęs dizertaciją iš pievų srities, gavo doktoratą. Dar prieš pasitraukdamas į Vokietiją, visus metus dirbo Kaune, Žemės ūkio valdyboje – pievų srityje.

1949 m. atvyko į JAV. 6 metus dirbo metalo apdirbimo fabrike Chicagoje. Per tą laiką lankė už akių brailybės mokyklą. Nuo 1957 metų dirbo kaip brailįtojas – tool dizainer.

Amerikoje visą laiką gyveno Chicagoje. Priklausė Lietuvių Agronomų Sąjungai, Lietuvių Tautinei Sąjungai, Balfui ir Lietuvių Tautininkų Korporacijai.

Kūnas buvo pašarvuotas Petkaus Marquette koplyčioje, kur su velioniu atsiveikino jo draugai ir spalio 18 d. buvo atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią. Po gedulingų pamaldų buvo nulydėtas ir palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

A. A. JONAS NARBUTAS

Buvęs Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Montrealio skyriaus pirmininkas, Jonas Narbutas, mirė 1979 m. rugsėjo 20 d. Montrealyje, Royal Victoria ligoninėje.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Užpaliuose, Utenos apskr., 1906 m. spalio 13 d. Baigęs gimnaziją, Lietuvos kariuomenėje aspirantų laidą ir buvo pakeltas į jaun. ltn. laipsnį.

Išėjęs į atsargą, Lietuvos Aero klube baigė civilių lakūnų pirmąją laidą įgydamas lakūno teises. Buvo Kūno Kultūros Rūmų sporto instruktoriumi, radiofone skaitė sporto valandėles, lankė teisių fakultetą. Tren tyje yra išleidęs Vaidžanto, Bilūno ir kitų mūsų klasikų ištraukas, Montrealyje Aušros Vartų parapijos 25 metų sukakties leidinį ir prieš mirtį dar išleido dviejų tomų "Nepriklausomos Lietuvos Sportas" knygą.

A. a. Jonas Narbutas buvo ramaus būdo, susipratęs lietuvis patriotas. Lietuvoje priklausė "Geležinio Vilko" organizacijai, o tremtyje Lietuvos Atgimimo Sąjūdžiui ir keletą me

tų vadovavo LAS Montrealio skyriui.

Nuliūdime liko duktė Laima, sūnus Algis, seserys Elena ir Gėnė ir bro. Iis Bronius su šeima Toronte.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanaados Vietininkija liūdi netekus gero, pareigingo, pozityvaus nario ir reiščia gilią užuojautą jo artimiesiems. Stepas Jakubickas

Rudenį paukščiai keliauja

Jonas MIŠKINIS

Paukščiai keliauja. Žiema – nemotina, nepaglostys. Ir vis dėlto atgal į dausas jie traukia labai nenoriai. Kai skrenda pavasarį į gimtąsias vietas, tai skuba beveik nesustodami. Kiekvienam rūpi kuo greičiau susirasti namus, sukurti šeimynėlę. Tačiau rudeni daugumas paukščių visomis išgalėmis stengiasi pasilikti kuo ilgiau, lyg iš tiesų jiems būtų labai gaila palikti gimtąsias vietas. Dalis paukščių labai anksti atsiveikina su gimtine. Tai čiurliai, volungės, grietės ir kai kurie kiti. Jie ir atskrenda labai vėlai. Mat, tokie minta ore skraidančiais vabzdžiais. Kai kurie paukščiai, pavyzdžiui, grietės – prasti lakūnai, tad kai tik gali – keliauja pėsčiomis, ir orą pakyla, kai kitos išeities nėra. Tačiau reikalo prisipirti, gali perskristi nemažas jūras, bet jų daug kelionėje ir žūsta.

Skrenda naktį. Nemažai paukščių skrenda naktį. mis. Kodėl jie taip daro? Mat, tolimi perskridimai reikalauja daug jėgų, todėl tie paukščiai, kurie maitinasi dieną, priversti keliauti sutemose ar net naktį. Tačiau čiurliai, kregždės naktį negali maitintis. Jie skrenda dienos. Tokiems susidaro sunkumai su maistu. Bet jie vistiek sugeba užkasti, nutvertusore besisukinėjančius vabzdžius.

Kryptys. Kai kas sako, kad rudeni ir pavasarį paukščiai keliauja nosies tiesumu į pietus arba į šiaurę. Taip, tokių paukščių yra, bet nedaug. Pavyzdžiui, leliai skubantieji į tolimąją pietų Afriką, arba šelmeninės kregždės, kai pavasarį iš Pietų Afrikos skrenda į gimtinę. Tada šie paukščiai traukia tiesiai pagal meridianus. Tačiau didžioji dalis paukščių šitokios tvarkos nesilaiko.

Pakylimo aukštis. Statistiniai duomenys rodo, kad vidutiniškai paukščiai skrenda 400 metrų aukštyje, nepakildami daugiau kaip kilometrą. Tik labai retai pasisekda vo tyrėjams matyti kranklį dviejų kilometrų aukštyje, vyturėlius – 1,9 km aukštyje. Bet didžioji dalis paukščių paprastai skrenda gerokai žemiau. Dideli varnų būriai dažniausia pastebima 300–450 metrų aukštyje, gandrai – 900, gulbės – 300–500 aukštyje. Žvirbliniai paukščiai, keliaudami per jūras skrenda labai žemai, tik per keletą metrų nuo bangų. Be to, šis faktas rodo, kad paukščiai nesuklysdami gali skristi be jokių kelių rodančių orientyrų.

Kai kurie paukščiai turi savo skridimo ypatybes, iš kurių lengva atspėti, kas skrenda. Varnėnai ir kuosos skrisdami vis kyla aukštyje. Taip besikendant, kuris nors šių paukščių pulko skraiduolis suglaudžia sparnus ir, tarsi sužeistas, krinta žemyn. Bet iki pat žemės jis nepriskrenda: maž-

Liepos 22 d. Eucharistijos bičiuliai okup. Lietuvoje suruošė naują žygį į Kryžių kalną. Tikintieji rikiuojasi prie Meškučių bažnyčios šventoriuje. Jauni vyrai neša dailių koplytstulpį, kurį, nepaisydami valdžios trukdymų, pastatė Kryžių kalne.

daug penkioliktame metre nuo žemės jis vėl ištįpsia sparnus, sustoja, ir vėl skrenda pirmyn. Taip daro paskui vieną visi didžiojo būrio paukščiai.

Skridimo greitis. Čiurliai kelionėje pasiekia iki 110 kilometrų per valandą, sakalas keletas – 95 km., varnėnai – 70, žąsys – vidutiniškai 67–88, antys – 76–95, balandžiai – 49–67, tilvikai – 54–86 km. per valandą. Tačiau greitis daug priklauso nuo vėjo krypties ir stiprumo. Šiaip jau paukščiai per dieną perskridimų metu nukeliauja ne tiek toli. Pavyzdžiui, Lietuvos gegutė pavasarį nu skrenda vidutiniškai 80 kilometrų, kovai – apie 55, gandrai – 60 km. per dieną.

Paukščių kelias paprastai būna padalytas į neilgas atkarpas. Taigi, paukščiai negali skristi be sustojimo visą dieną ar visą naktį. Dažniausia per parą ore jie išbūna 6–8 valandas, nuskrisdami savo tikslo link 300–500 kilometrų. Kelionės per šiaurės ar viduržemio jūras neviršija 600–700 kilometrų. Tik Meksikos įlanka ta kryptimi, kuria ją kerta paukščių takas, turi 1,300 kilometrų pločio.

Bet yra ir skrajūnų rekordinių. Pavyzdžiui, Naujosios Zelandijos gegutė skrisdama į žiemojimo vietas, padarė 1,450–1,900 kilometrų kelio nesustodama. Sėjikai be poilsio nuskrenda dar toliau – iki 3,200 kilometrų.

A & L INSURANCE AGENCY

4645 South Ashland Avenue - Chicago, Illinois 60609

Real Estate - Mortgage Loans - Income Taxes

Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, neįtraukiamą pajamų, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.

Notariatas

ALEKSAS LAURAITIS, Savininkas

DURYS - LANGAI

Įvairių spalvų ir kainų. Geležies turėkliai ir "aluminum siding". Naujausi balto emalio ir "Stainless steel" žieminiai langai.

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters)

TVOROS -

- STOGELIAI

įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS

Telefonas: PR 8-2781

BALZEKAS MOTOR SALES

4030 South Archer Avenue Chicago, Ill.

Since 1933

CHICAGO'S OLDEST CHRYSLER-PLYMOUTH DEALER

PHONE: 847-1515

Firestone

padangos su neribota garantija iki susidėvėjimo. Ratlankiai (Wheels). Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas (wheel alignment & balancing). Stabdžiai (brake service), motoro reguliavimas (tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas ir kiti pataisymai.

2423 West 59th Street - Chicago, Illinois Valandos: kasdiena 7 val. ryto iki 7 val. vakaro, šeštadieniai 7 val. ryto iki 3 val. p.p. Sekmadeniai uždaryta. Savininkas: MIKAS ČESAS

Telef.: GR 6-7777

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS - CHIRURGAS

Westchester Community Klinikos Medicinos Direktorius

1938 South Mannheim Road Westchester, Illinois

Valandos: 3 - 9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8 - 3 val.

TEL.: 562-2727 IR 562-2728

TVERAS JEWELRY

REGISTRUOTAS LAIKRODININKAS

DEIMANTAI, ŽIEDAI, LAIKRODŽIAI

IR KITOS BRANGENYBĖS

2646 West 69th Street Chicago, IL 60629

Tel.: RE 7-1941

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

2443 West 63rd Street Chicago, Illinois 60629

Telephone: PR 8-0833 or PR 8-2424

Gene and Barbara Drish

FLOWERS ARE ALWAYS IN GOOD TASTE!

MAZEIKA & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. WESTERN AVE., Chicago, Ill. 60636

Tel. REpublic 7-8600

9837 So. Kedzie Ave., Evergreen Park, Ill.

Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 WEST 71ST STREET - CHICAGO, GR 6-2345/46

----- Aikštė Automobiliams Statyti -----

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ DRAUGIJOS NARIAI

PETRAS BIELIŪNAS

4348 South California Avenue

LA 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 South Litanica Avenue

YA 7-1138/39

STEPONAS C. LACK ir Sūnūs

2424 West 69th Street

RE 7-1213

2314 West 23rd Place

VI 7-6672

11028 Southwest Highway - Palos Hills

974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 South Halsted Street

YA 7-1911

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 South Litanica Avenue

YA 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 South 50th Avenue - Cicero

OL 2-1003

LONG LIVE... Pope John Paul II

We ask your prayers for persecuted oppressed martyrs and restoration of FREEDOM TO LITHUANIA • LATVIA • ESTHONIA

Dr. Petro Vileišio nuosavoje skelbimų lentoje buvo šis didžiulis sveikinimas Popiežiui Jonui Pauliui II atvykus į Bostoną. Iš kairės stovi: Viktoras Bendorius, Danutė Venslauskaitė - Lietuvių moterų tarybos pirmininkė, George Bush - Respublikonų kandidatas į prezidentus, dr. Petras Vileišis, Macolm Baldrige - fabriko pirmininkas, Adolfas Čampė - Lietuvių veteranų sąjungos pirmininkas, Jonas Brazauskas - BALFO skyriaus pirmininkas.

AUSTRALIA

PROTESTO DEMONSTRACIJA ADELAIDĖJE

V. PETKŪNAS

Sovietų imperializmo pavergtos tautos skaitlingai išėjo į gatves išreikšti Australijos vyriausybei protestą už leidimą atvykti į Australiją rusų propagandistų raudonosios armijos dainininkų ir šokių ansamblių. Spalio 17 d. vak. pavergtos tautos (virš 2,000 žmonių) susirinko Adelaidėje Viktorijos aikštėje, vadovaujant skaitlingiausiai dalyvaujančiai ukrainiečių grupei. 19 val. su degan-

čiais fakelais, plakatais ir vėliavomis pajudėjo link meno centro, kur teatro patalpose vyko minimas koncertas.

Eisenos metu, policijai tvarkant, visas judėjimas gatvėje buvo sustabdytas. Pavergtųjų tautų patikėtiniai dalino vykstantiems į teatrą ir esantiems gatvėje, tam tikslui specialiai paruoštus pamfletus. Juose buvo išvardinti chronologine tvarka raudon-

nosios armijos teroro žygdarbiai, atlikti nuo revoliucijos pradžios iki šių dienų. Iš šių pamfletų kiekvienas galėjo aiškiai išsivaizduoti kaip milijonai nekaltų žmonių žiauriais metodais buvo nukankinti vien dėl to, kad jie nebuvo komunistais, bet buvo padorūs valstybės piliečiai.

Taip pat pamfletuose vaizdžiai buvo išryškinta, kad atvykęs dainų šokių ansamblis nėra paprasta kultūrinė grupė, bet dalis tos žiaurios, raudonosios armijos egzekutorių. Paaškinėjo, kad naudojant tokią veidmaininę propagandą, Maskvos valdovams nėra svarbūs kultūriniai pasisekimai bet jais užsimaskuojant, lengviau vykdyti pasaulio tautų pavergimą ir naikinimą.

Demonstrantai, atvykę prie teatro, pavergtųjų tautų ukrainiečių atstovas trumpai apibūdino demonstracijos čia atvykimo tikslą ir pakvietė jų dalyvę perskaityti susirinkimo protesto nutarimą. Nutarimas buvo užbaigtas reikalavimais, išreikštais trumpais sakiniais. Kiekvienas protesto reikalavimo sakinyje buvo visų dalyvių griaušmingais balsais kelis kartus pakartotas.

Svarbiausi demonstracijos protesto punktai buvo pabrėžti išryškinant vergiškas gyvenimo sąlygas po rusų okupaciją. Buvo reikalaujama, kad Australijos vyriausybė tuoj išsiųstų raudonosios armijos dainų ir šokių grupes iš Australijos.

Reikalaujama, kad rusų vyriausybė atitrauktų raudonąją armiją iš okupuotų kraštų ir t.t.

Po protesto reikalavimų buvo sudeginta rusų okupacijos raudonoji vėliava. Užbaigus deginimą ukrainiečių grupė sugiedojo Ukrainos himną. Ne-skaitlingi lietuviai, esantieji greta Ukrainos grupės, padedant estams ir latviams spontaniškai pradėjo giedoti Lietuvos himną. Užbaigus Lietuvos himną, giedojo vietnamiečiai ir kiti, kol visos dalyvaujančios tautos sugiedojo savo himnus.

Baigdamas protesto demonstracijos aprašymą, noriu pažymėti, kad pavergtieji šiandien išėjo į gatvę, kaip susipratusi, vieninga, nukentėjusi nuo komunizmo teroro, masė, įtikinančiai rėdama pasauliui, kad Sovietų Sąjunga naudoja įvairius būdus įgyvendinti vergijos santvarką laisvajame pasaulyje ir įspėja demokratinis kraštus sekti ir priešintis jų kėslams.

Kartu noriu pastebėti lietuvių grupės demonstracijos vadovams, ateityje daugiau susirūpinti lietuvių grupės tvarka. Šioje demonstracijoje mes neturėjome nei plakatų nei vėliavų. Nežinojome kas buvo demonstracijos vadovas ir kur mums reikėjo grupuotis. Lietuviai buvo pasimetę per visą eiseną. Giedant Lietuvos himną, tik padedant estams ir latviams, jis buvo puoselėtinai atliktas.

Esant gražiam orui, moterims patartina dėvėti tautinius drabužius. Per šią demonstraciją buvo apsirengusi tautiniais rūbais tik viena ponita.

Stalbiene su savo maža dukrele. Ji nebuodama kad gimusi lietuve, bet pagerbdama savo vyro tėvynę su pagarbą visad dėvi tuos rūbus ir yra visoms lietuviškos tautiškos pavyzdy.

Dr. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba Lietuviškai

TIKRIŲ AKIS.

PRIŲKŲ AKINIUS

& "CONTACT LENSES"

2618 WEST 71ST STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629

Valandos pagal susitarimą

Uždaryta trečiadieniais

Telefonas: 598-9776

LEONARD'S TEXACO SERVICE

TIRES - BATTERIES

GENERAL REPAIRS

TUNE-UPS

LEONARDAS ERINGIS

6801 West 87th Street

Oak Lawn, Illinois

FR 6-1882

VILIMAS

VILIMAS MOVING

823 W. 34TH PLACE - CHICAGO

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IVAIRIU ATSTUMU

BATUN'o - pabaltiečių organizacija demonstravo prie Jungtinių Tautų būstinės š. m. rugsėjo 28 d. New Yorke. Tai buvo minima 40- tosios Molotovo-Ribbentropo sutarties metinės, kada jie prekiauvo: Estija, Latvija ir Lietuva.

L. Tamošaičio nuotrauka

PADĖKIME "ĄŽUOLYNUI" IR "ŽIBUTĖMS"

Prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos yra sudaryta Kultūrinės Tautos komisija, kurios uždavinys palaikyti kultūrinius ryšius su kitų kraštų lietuviams, ypatingai atkreipti dėmesį į jaunimą. Esu tos komisijos pirmininkas. Numatėme visą eilę darbų. Ir štai, po ilgesnio susirašinėjimo, jau sutarta, kad ateinančių metų pradžioje, vasario mėnesyje atvažiuoja į Chicago iš Urugvajaus tautinių šokių ansamblis "Ąžuolynas", vadovaujamas dr. Stanevičiaus. Ansamblių sudaro 24 šokėjai, 2 akordeonistai ir 1 vadovas. Puikus vienetas ir bus labai įdomu jį pamatyti Chicagoje. Kartu su "Ąžuolynu" atskrenda iš Argentinos ir "Žibučių" oktetas, kurį sudaro 8 dainininkės, 1 akordeonistas ir 1 vadovas. "Ąžuolyno" ir "Žibučių" atvažiavimu rūpinasi ir visus reikalus tvarko Kultūros Komisijos vice-pirmininkė R. Kučienė (telefonas: 312-778-0358). Svečiai duos koncertus Chicagoje vasario 22 ir 23 dienomis Jaunimo Centre, taip pat Omahoje, De troite, Toronte ir Clevelande. Kelionėje išbus visą mėnesį. Kelionei ir koncertų pasiruošimui susiduriame su didelėmis išlaidomis - virš 40,000 dol., o mūsų kasa, vos pradėjus darbą, apytusė. Vien gerų norų neužtenka. Taip pat Pietų Amerikos sunki ekonominė padėtis neleidžia tų kraštų lietuviams paremti "Ąžuolyno" ir "Žibučių" pastangas. Kun. Giedrio pranešimu, "Ąžuolynas" net pasiskolino pinigų iš banko tautinių rūbų įsigijimui. Todėl jų akys ir širdys krypta į mus. Jų išvyka į Ameriką ir Kanadą bus ne tik

pasirodymas - pasisvečiavimas, bet tikrai, kad prisidės prie blėstančios lietuviškos išlaikymo Argentinoje ir Urugvajuje.

Todėl lėšoms sutelkti skelbiame vėlavą. Kreipiuosi į Jus, mieli "Laisvosios Lietuvos" skaitytojai. Padėkim Pietų Amerikos jaunimui atvažiuoti pas mus, įvertinkime jų pastangas. Ir čia mums į talką ateina "Margutis". Turimi pastebėti, kad "Margučio" radijo vedėjas P. Petrutis buvo vienas iš pirmųjų, kuris užmezgė ryšius su Pietų Amerika, organizuodamas garsiąją sportininkų išvyką 1959 metais. Todėl ir dabar, Petras įvertindamas mūsų pastangas, sutiko talkininkauti lėšų telkimui vajuje, kuris tęsis iki gruodžio 1-mos dienos ir bus užbaigtas banketu, kuris įvyks Butterfield County Club patalpose. Banketo rengimu ir pasisekimu rūpinasi M. Remienė. Jau visa eilė žmonių užsisakė bilietus. Todėl nuoširdžiai prašau visų, kam sąlygos leidžia, didesne ar mažesne auka paremti mūsų Kultūrinės Komisijos darbus ir jaunimo pastangas. Iš anksto nuoširdžiai dėkoju. Aukos siųskite "Margučio" adresu. P. Petrutis mums persiųs, o mūsų išdinininkas P. Jarūnas išrašys kvitą. Aukos atleidiš mūsų nuo taksų.

Dėl banketo platesnių informacijų ir bilietų prašau skambinti M. Remienėi telefon. 447-0598 arba skambinti man telefonais 448-2323, arba 458-2970.

dr. L. Kriaučiūnas
PLB Kultūrinės Tautos
Komisijos Pirmininkas

Nida Delicatessen ir Valgykla

Telefonas: 476-7675

2617 West 71st Street - Chicago, IL 60629

Išvairūs šalti ir šalti valgiai išsinešti ar vietoje pavalgyti. Išvairios sriubos, ragštus pienas ir šaltibarščiai. Kasdiena balandėliai ir cepelinai, tortai, pyragai. Lietuviško skonio dešros.

Delicatessen veikia: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Valgykla veikia: nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro
Sėkmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Savininkai: A. ir K. LIETUVININKAI

VLADO ANDRIJAUSKO LAUKI UŽEIGA

Javi - Pasi savus!

GERIAUSIAS PASIRINKIMAS
PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ LIKERIŲ
IR KITŲ GĖRIMŲ
DRAUGIŠKA APLINKA

778-1203

2500 W. 69th Street - Chicago

PARAMAS

MAISTO IR GĖRIMŲ PARDOVIMAS

Pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų

ir maisto produktų

Kainos žemos. Atsilankę patikinsite.

Sav. JURGIS JANUŠAITIS ir JURGIS MAŽEIKAS

2534 West 69th gatvė, Chicago, Illinois 60629

Telefonas 737-3332

Telephone: GR 6-9758

PALANGOS RESTORANAS

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS

NAMIE GAMINTAS MAISTAS

Greitas ir mandagus patarnavimas. Prašome atsilankyti.

6918 South Western Avenue - Chicago, Illinois 60636

John & Lydia Perkunas

Natūralūs vitaminai-proteinai. Įvairiausias gydymas žolės-arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitų stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

2439 West 71st Street
Chicago, IL 60629

Emilija Dudėnienė SAVININKĖ

BRIGHTON BAKERIES

Išvairių rūšių ruginė duona - tortai - pajai - pyragaičiai. Greitai ir sažiningai išpildomi specialūs užsakymai: Vestuvėms ir kitiems pokyliams

2457 W. 46-th Place,
Chicago, Ill. Tel. 847-1250

8359 So. Saginaw Str.
Chicago, Ill. Tel. 734-3400.

Antanas ir Nijolė
MACKEVIČIAI
Savininkai

Telefonas 776-4363

J & J Pharmacy

LIETUVIŠKA VAISTINĖ

2557 West 69th St. - Chicago

vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydymo žolės ir t.t. Važiuojamos kėdės, remontai ir kt., pirkti ar nuomoti.

Nemokamai supakuojame dovanas.

Angela ir Vytenis Dirksiai

savininkai

PRISTATYMAS NEMOKAMAI

TAUPLYKITE DABAR!

PAS MUS, NE VISI TARNAUTOJAI YRA LIETUVIAI, BET KIEKVIENAM SKYRIUJE GALIMA SUSIKALBĖTI LIETUVIŠKAI

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.
SAVINGS INSURED UP TO \$40,000 BY F.S.L.I.C.

VELIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI, pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stavu. Kitos dovanos duodamos, sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

Where Your Money Grows
Saint Anthony Savings

1447 South 49th Court * Cicero, Illinois 60650

OFFICE HOURS

Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00; Saturday 9:00 to 1:00

Wednesday & Sunday Closed

JOSEPH F. GRIBIAUSKAS, Vedėjas

656-6330

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOJE

2

K. T A U T K U S

Plk. ltn. Kleopas Mikalauskas, apie 45 m., Biržų rinktinės vadas, 1941 m. VI. 14 d. deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Plk. ltn. Jašinskas, 46 m., Rokiškio rinktinės vadas, 1941 m. VI. 14 d. deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Pl. ltn. Jonas Matulionis, 46 m., Vil kaviškio rinktinės vadas, 1941. VI. 14d. deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Plk. ltn. Antanas Pošiūnas, 45 m., Ukmergės rinktinės vadas, 1941 m. VI. 14 d. deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Plk. ltn. Pranas Bronevičius, 47 m. Utenos rinktinės vadas, 1941. VI. 14 d. deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Plk. ltn. Jonas Bužėnas, 45 m., Tau ragės rinktinės vadas, 1941. VI. 14 d. deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Plk. ltn. Juozas Šlepėtytis, Raseinių rinktinės vadas, 1941 m. per baisų birželį su šeima deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Garbės šauliai
Emilija Putvienė, apie 65 m. amžiaus, 1941 m. VI. 14 d., deportuota Sibiran; kun. Aleksandras Mileika, 62m. Vyžuonių parapijos klebonas, Vyžuonose klebonavęs apie 35 metus, 1941. VI. 14 d. deportuotas Sibiran.

Tragiškai žuvę šauliai

Mjr. Juozas Tomkus, 1940 m. VII. tragiškai žuvo Kauno s. d. kalėjime.

Inž. ltn. Ignas Zupkus, 1940 m. VII. Radviliškio stotyje, vedamas kalėjimui, puolė po einančiu traukiniu ir buvo mirtinai sužeistas.

Jonas Moliejus, Šaulių s-gos štabo vyr. raštininkas, mašininkas, nusišovė savo bute 1940 m. VIII mėn. apimtas arešto baimės ir gilios depresijos netekus nepriklausomybės.

Pranas Ruseckas, Šaulių s-gos štabo mašininkas, tragiškai žuvo gesindamas banditų padegtą savo ūkio klotį, 1942 m.

Mokyt. Bronius Putrimas, Vyžuonių

Šaulių būrio vadas, 1941. VI. 15 su šeima deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Mokyt. Juozas Tuskenis, Vyžuonių Šaulių būrio šaulys, 1941. VI. 14 d. su šeima deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Šaulys ūkininkas Juozas Banys su šeima 1941 m. deportuotas Sibiran. Likimas nežinomas.

Čia yra tik mažos Lietuvos šaulių sąjungos narių aukos, paminėtos pavardėmis, sudėjusios ant tautos laisvės aukuro savo aukas.

KAS YRA LŠST IR KOKIE JOS TIKSLAI

Atsidūrusi LŠST veikia sėkmingai ir tvarkosi pavyzdinčiai. Didesnėse lietuvių kolonijose JAV ir Kanadoje bei kituose kontinentuose veikia susiorganizavę šaulių vienetai-kuopos, rinktinės. Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje tikslas, kas ji yra, jos siekius nusako veikiantis ir patvirtintas Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje statutas, turintis 219 straipsnių, su visuotiniu atstovų suvažiavimu papildymais ir pakeitimais. Statuto 217 str. sako: "Šis statutas galioja nuo 1957 metų birželio 29 d., su vėliau visuotiniu suvažiavimu priimtais pakeitimais ir papildymais". Statutą keisti ir jį papildyti gali tik visuotinis LŠST atstovų suvažiavimas. Veikiantiam statutui vykdyti taisyklės leidžia LŠST centro valdyba ir jas skelbia sąjungos pirmininkas. Statuto paruošėjais yra pasirašę: V. Išganaitis LŠST pirmininkas, teis. R. Skipitis LŠST-Statuto komisijos pirmininkas, teis. A. Budreckas-LŠST Garbės Teismo pirmininkas.

1. BENDRIEJI NUOSTATAI

LŠST ir jos tikslai

Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje yra lietuvių tautinė, kultūrinė organizacija. Ji tvarkosi demokratiniiais pagrindais. Vyriausias sąjungos organas yra visuotinis atstovų suvažiavimas (1 str.). Šaulių sąjunga tremtyje nei pati nėra politinė partija ir ji, ar jos

daliniai kolonijose nepriklauso jokiai ar kuriai nors partijai (2str.). LŠST lojaliai bendradarbiauja su Lietuvos valstybės išlikusiomis valstybinėmis institucijomis ir Lietuvos laisvinimo veiksniais, visomis išgalėmis remia kiekvieną lietuvių naudingą darbą ir ypatingai rūpinasi lietuvių išlaisvinimo lietuviškojo jaunimo tarpe (3 str.). Ketvirtuoju bendrųjų nuostatų straipsniu LŠST tikslu laiko išlaikymą ir stiprinimą lietuvių tautinio ir valstybinio atsparumo. LŠST savo uždaviniais laiko ir stengiasi:

1. atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę;
2. atgaivinti Šaulių Sąjungą Nepriklausomoje Lietuvoje;
3. siekti vienybės ir tautinio bei valstybinio susipratimo lietuvių tarpe;
4. išlaikyti lietuviškąjį jaunimą fiziškai ir morališkai stiprų ir įjungti jį į Lietuvos laisvinimo darbą;

(Bus daugiau)

IR VĖL PRALAIMĖTA

(Atkelta iš 1 psl.)

Šio veik 3 kartus greičiau už garsą, perskridimus virš Kubos. Tuo tarpu pati rusų brigada yra taip izoliuota, kad joks Kubos gyventojas ir jos teritoriją patekti negali. Taigi apie ją žinios gali būti surinktos tik iš oro. Gi kai buvo čia paraudusių liberalų išvystyta didžiulė akcija FBI ir CIA diskredituoti ir jos veiklai suvaržyti, kam pritarė ir prez. Carteris, tai labai nukentėjo reikiamų žinių gavimas Amerika nežinojo tikros krašte padėties dar prie Sacho Irane ir net kas dedasi Kuboje. Pagaliau, kai prez. Carteris pamatė, kad suniekinta ir užrištom akim jo slapta žinių tarnyba negali atlikti jai pavestų uždavinių, tai jai uždėtas varžtas šiek tiek atleido ir 1978 m. lapkričio mėn. vėl leido lėktuvams SR-71 skristi virš Kubos.

Kaip matome Amerika ir šį kartą

Š. m. spalio 25 d. BALFo patalpose įvyko spaudos ir radijo atstovų pasikalbėjimas su neseniai atvykusiu iš okup. Lietuvos Rimgaudu Emiliu Kasiuliu.

Nuotraukų junginys V. Noreikos

Kuboje pralaimėjo labai negarbingai. Po tokio pačių aukščiausių šio krašto pareigūnų užsiangažavimo, išėjo tik didelis muilo burbulas, kuris tuoj supliuško, kai sutiko net ir su jau paliegiusio Brežnevo "niet". Nepriimtina padėtis Kuboje dėl šio krašto vyriausybės ištyžimo tuoj tapo priimtina, pateisinama ir pakenčiama.

Tiesa, prezidentas pažadėjo suaktyvinti Kubos sekimą, įsteigė Key West Floridoje, Karibų jūroje operuojamų karinių dalinių vyr. būstinę ir pasiuntė šia proga 2,000 karių į Guatanamo bazę. Vadinas ir mes veiklus, drašūs ir į šį reikalą žiūrime rimtai. Tuo tarpu bijome net pareikalauti, kad Maskva tuos dalinius atitrauktų, nes pareikalavus gali tecti imtis akcijos, tiems reikalavimams įvykdyti.

Tad kam iš viso taip stipriai užsiangažuoti, kaip šiuo atveju buvo padaryta pradžioje prez. Carterio ir State sekretoriaus Vance'o pareiškimais, kai iš anksto žinoma, kad pažadai nebus vykdomi ir teks kapituliuoti? Tuo tik savas ir savo krašto prestižas dar labiau pažeidžiamas, o priešo pozicijos sustiprinamos.

Kaip matome, dabartinė J. A. V-bių užsienio politika sudėtų laisvojo pasaulio vilčių ir šį kraštą nebepateisina ir kelia rimtą susirūpinimą laisvų tautų ateitimi.

J. K.

Ir vėl naujas pabėgėlis

Spalio 25 d. BALFo vadovybė sudarė sąlygas spaudos bei radijo atstovams susipažinti ir pasikalbėti su neseniai iš okupuotos Lietuvos pabėgusiu Rimgaudu Emiliu Kasiuliu. Rimgaudas, 22 metų amžiaus, gimęs ir augęs Karaliaučiuje, rusų pavadiname Kaliningrade, Rytrūsiuose. Rimgaudo tėvai, kaip ir kiti 50,000 lietuvių, į tą sritį nukeliavo, kai karui pasibaigus, visą Lietuvą užplūdo rusai kolonistai ir užėmė lietuvių turėtus darbus. Rimgaudo teigimu, tuo laiku lietuviai ne tik į Kaliningrado sritį keliavo, bet daugumas buvo priversti ieškoti darbo ir plačioje sovietinėje imperijoje, iš kurios tik mažas procentas sugrįžta. Gyvenimo sąlygoms priversti, daugelis susituokia su kita-

Rimgaudas Emilis Kasiulis, neseniai pabėgęs iš okup. Lietuvos.

Gyvendamas Lietuvoje Rimgaudas priklausė muzikiniam ansamblui "Lietuva". Groja akordeonu ir birbyne. 1979 m. vasarą išvykęs iš Lietuvos su ansambliu gastroluoti, Vakarų Vokietijoje paprašė politinio prieglobsčio. Š. m. spalio 24 d. BALFo rūpesčiu ir globa atvyko į Chicago.

tautėmis-čiais, pranykdami iš savo tautos. Kaliningrado srityje gyvenantiems lietuviams, ypač jaunajai kartai, grėšia toks pat likimas. Kadangi apart rusiškų, kitokių mokyklų nėra, tai tik stiprieji, kaip Rimgaudas išlikus lietuviams. Ar ne keistas paradoksas? Čia mes turime kiek norime lietuviškų mokyklų, tačiau mūsų prieauglis tik stumiamas jas lanko su apgailėtina lietuvių kalbos mokėjimu. O Rimgaudas, kaip ir caro laikais motinos prie ratelio išmokintas lietuvių rašybos ir skaitybės, ir tik su tokia "cenzu" buvo priimtas į lietuvišką mokyklą.

1978 m. Kaune baigęs muzikos mokyklą, buvo priimtas į muzikinį ansamblį "Lietuva". Pereitą vasarą, išvykęs su ansambliu gastrolėms į Vak. Vokietiją, ansamblį paliko ir paprašė politinio prieglobsčio amerikiečių įstaigoje.

kr.

Lietuvos senovės liekanos Vilniuje

Marijus BLYNAS

Ilgiausioji senovinės gynybinės miesto sienos dalis išliko prie Aušros - Medininkų vartų. Gynybinė siena čia supo Karalių ir Šv. Dvasios vienuolynų pastatus bei sklypus.

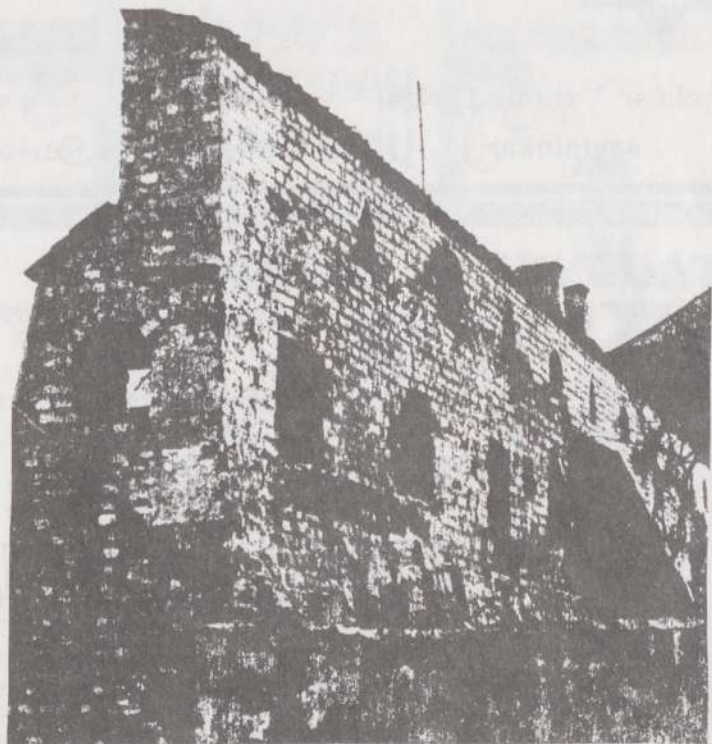

Dalinai užmūrytos šaulių nišos prie AUŠROS vartų.

Nuo Aušros vartų gynybinė siena pilnumoje yra išlikusi per 132 metrus (435 pėdas). Šaulių nišos ir šaudymo angos vėliau tapo užmūrytos. Iš vidaus - kiemo pusės jos aiškiai matomos. Tolimesnė sienos dalis, 83 metrų ilgumo (apie 274 pėdų) 17 amžiuje buvo apgriauta ir sienos mūrai išlikę tiksliai 2.5 metrų aukščio (8 pėdų). Šaulių nišos su šaudymo angomis ten sumūrytos kas 2.5 metrų (8 pėdos).

Šiek tiek trumpesnė sienos dalis išliko Bokšto gatvėje - apie 150 metrų (492 pėdos). Senovėje, 16 amžiuje, čia pirmiausiai buvo pastatyta medinė aštriakuolių siena, turėjusi apie 3 m. aukščio (apie 9,9 pėdų). Miesto gynybą šioje vietoje dar stiprino 1.5 (apie 4.95 pėdų) aukštumo pylimas. Vėliau, pastačius mūrinę gynybinę sieną, visi tie gynybiniai įtvirtinimai buvo naudojami ir palaikomi. 17 amžiaus pirmoje pusėje, apie 1634-48 metus, bijant karo su Maskva bei rusų puolimo ir invazijos, nes tuo laiku carinių rusų agresija vis labiau ryškėjo, prisi-ruošta tvarkyti bei naujai tvirtinti Vilniaus gyvybiniai įrengimai. Pradėtas statyti artilerijos bastionas - fortas, skirtas sustiprinti miesto sienos gynybinę vertę Subačiaus vartų ruoše. Tuomet dalis senosios gynybinės sienos liko nugriauta ir išmūryta nauja, gi likusioji dalis paaukštinta. Vėliau, 18 amžiuje šiaurinė Bokšto gatvės gynybinės sienos dalis tapo nugriauta, o sienos likutis užverstas šiukšlėmis... Dar vėliau, palei Bokšto g. pakraštį pastatyta paprasta mūro siena, kurią daugumas laikė buv. miesto gynybine siena. Tikrovėje, siena einanti nuo kalvos viršaus iki apačios ir kuri yra tartum laiptuota - yra pirminė, senovinė gynybinė siena. Atrodo, kad 1965-1970 metais Bokšto gatvės gynybinė siena buvo dalinai restauruota. Rašoma, kad atstatytos 16 amž. šaudymo angos.

Įdomi gynybinės sienos dalelė išliko Subačiaus ir Strazdelio (dabartinis gatvės pavadinimas) gatvių sankryžoje. Sieną mūryta 16 amžiuje, kada statyta visa ginamoji siena, bet statant artilerijos bastioną, 17 amžiuje ji buvo atremontuota. Joje, žemutinėje dalyje, yra išlikę keturi šaudymo lizdai, įrengti kas

Gynybinės sienos restauruota dalelė prie Subačiaus gatvės.

5.5 m. atstumu (kas 18 pėdų). Vėliau išmūrytoje viršutinėje dalyje išliko dešimt šaudymo angų. Savotiška, jog jos čia nevienodos: vienos yra siauresnės - 0.3 metro, o kitos platesnės - 0.6 metro, sumūrytos tartum arkos. Siauresniųjų angų viršus yra smailas ir ten viršų sudaro dvi nuolaidžios suremtos plytos. 1961 metais ši gynybinės sienos atkarpa buvo restauruota.

(Bus daugiau)

ROMO GIEDROS KALBA

PASAKYTA AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS IX KONGRESE, Clevelande

GERBIAMI PONAI IR PONIOS!

Leiskite iš visos širdies pasveikinti čia susirinkusius devinto Amerikos lietuvių kongreso dalyvius ir svečius. Už tokį apsilankymą Clevelande aš esu dėkingas ALTos vadovybei, kuri mane pakvietė pasidalinti savo mintimis bei išpūdžiais, tačiau nelaikau, kad apsilankymas yra atsitiktinis. Kodėl? Todėl, kad esu lietuvis. Todėl, kad gyvenu Jungtinėse Amerikos Valstijose ir todėl, kad mane taip pat, kaip ir jus jaudina tos pačios problemos.

Kas yra lietuvis? Koks jis turi būti? Savo kalbą apytiksliai padalinau į dvi dalis. Tos dalys, jose išreikštos mintys pastoviai susipina ir tarp jų nėra griežtos ribos.

Pirmoje noriu truputį paliesti savo gyvenimą nuo 1962 ir 1977 metų. Antroje apžvelgsiu bendrus dalykus.

Savęs ir savo pergyvenimų nelaukau unikaliais. Tokių kaip aš, Lietuvoje tūkstančiai. Mumyse atsispindi ir mūsų tautos tragedija ir jos atkaklumas-užsispyrimas, siekiant savo tikslų, ir pastovus laisvės troškimas.

1962 metais nebegalėdamas susitai kyti su melu, nuoboduliu ir artėjančia perspektyva tarnauti sovietinėje armijoje, nusprendžiau su draugais pasinaudoti nedideliu keturviečiu lėktuvu ir pabėgti į kaimyninę Švediją. Dėl techninių klaidų mūsų bandymas nepavyko. Neužilgo buvome areštuoti ir tardomi Rygos saugumo tardomajame izoliatoriuje. Po tardymo ir teismo kurį laiką išlaikyti įvairiuose kalinėjimuose buvome nugabenti į Mardavijos autonominę respubliką, garsėjamą čia visame pasaulyje savo "pataisos darbų" lageriais. Tais, 1962 metais, jos teritorijoje buvo priskaičiuojama iki 7 politinių kalininių lagerių. Lageris numeris 11, kuriame buvau įkalintas turėjo 2 tūkstančius su viršum, taip vadinamų, ypatingai pavojingų valstybinių nusikaltėlių. Apie 300 iš jų buvo lietuviai, o didesnę daugumą iš jų buvę miško broliai-partizanai. Be lietuvių buvo daug ukrainiečių, latvių, estų rusų ir kitų tautybių žmonių.

Lietuviai laikėsi labai vieningai ir draugiškai. Jie turėjo didelę autoritetą kitų kalininių tarpe. Keletą jų noriu paminėti. Tai, amžiną atilsį, Mečislovas Kybartas, Jonas Kadžionis, Jonas Protusevičius, Algirdas Petrusevičius, Vytautas Bastys, Balyš Galdikas ir visa eilė kitų, drąsių ir morališkai tyrų asmenybių. Ten pat susipažinau su Baliju Gajausku ir Viktoru Petkumi, kurie dabar pakartotinai nuteisti ilgomis bausmėmis.

Beveik visi kalinimo metai prabėgo tame pačiame vienuoliktame. 1966 m. kovo 1 d. mano mamos prašymu ir todėl, kad 1962 m. balandžio mėn. buvau nepilnametis, bausmė buvo sumažinta per pus.

1967 metais išėjau iš lagerio. Čia sunku suminėti visus pasityčiojimus, nuoskaudas ir pažeminimus, kuriuos teko patirti ir kurie suformavo mano charakterį, bet tikėkite manimi, buvo labai nelengva.

Ne ką lengviau pasidarė išėjusio o kai kuriais atvejais netgi sunkiau. La geryje mes visi buvome lygūs, "laisvėje" aš patekau į priešišką aplinką.

Visur vyravo baimės atmosfera, neaiškūs ir menki poreikiai iš gyvenimo, konformistinės nuotaikos. Paskutiniu metu nuotaikos yra labai pasikeitusios, nes kai per vakarų radiją ir po grindžio spaudą žmonės daugiau sužino apie režimo daromus nusikaltimus kai išgirsta kovotojų pavardes, jie pradeda galvoti ir apie savo patriotines pareigas.

Romas Giedra
taip atrodė jam esant Sov. Rusijos lageryje.

Apytikriai nuo 1973 metų aš pradėjau ieškoti kontaktų su lietuvišku po grindžiu ir kartas nuo karto reikštis jo spaudoje. Mano veiksmai kai kuria prasme nebuvo pakankamai efektyvūs. Aš nepadariau to, ką buvau sugalvojęs nes gyvendamas provincijoje ir būdamas nuolatinėje saugumo priežiūroje negali padaryti tai, ko norėtumei.

Paskutiniu metu, prieš išvykstant iš Lietuvos, palaikiau glaudžius ryšius su rusų nacionalistais ir demokratais, ieškodamas to, kas mus vieni ja ir to, kas mus skiria. Man atrodo, hors aš neturiu tikrų žinių, kad tas kontaktavimas nėra nutrukęs.

1978 m. pavasarį, kaip tik dėl to aktyvaus kontaktavimo ir bendros plati formos ieškojimo aš su žmona buvome saugumo darbuotojų sulaikyti Maskvoje, iškratyti ir nuvežti į Vilniaus saugumo komitetą. Žmoną po apklausos paleido. Mane išleido tik po trijų dienų apklausos ir tik tada, kai pasidarė aišku, kad sudaryti bylos nepavyks.

Tardymo metu, stebint tardytojo reakciją į užduodamus klausimus ir pasakytus atsakymus, man paaiškėjo, kad tardytojas Urbonas labiausiai nepakenčia ir bijo 2 žmonių. Vienas iš jų rusas Sacharovas. Kitas lietuvis vyskupas Steponavičius. Mano trumpas laikio arešto metu Gajauskas jau buvo nuteistas, o Petkus dar laukė teismo, bet apie jį tardytojas Kažys kalbėjo kaip jau apie nuteistą. Iš jo kalbos galima buvo suprasti, kad Petkus bus nuteistas maksimalia bausme į inkriminuojamo straipsnio ribose. Taip ir buvo. Iš to visiškai aišku, kad tikrieji padėties šeimininkai yra ne teismas, o saugumas, kuris ir sprendžia politinių kalininių bylų likimą. Ir ne tik politinių kalininių! Saugumo komitetas yra valstybės valstybėje, disponuojanti moderniausia technika, ne

ribotas lėšas ir gerai ištreniruotus kadrus.

Mane jie nedviprasmiškai įspėjo. Pakliuvus už panašų dalyką ir su panašiais įkalčiais dar kartą, manęs laukia 7 metai griežto režimo lageryje ir penki metai ištrėmimo.

Aš pats puikiai supratau, kad jų žodžiai yra tikra tiesa, bet supratau ir tai, kad gyventi taip kaip gyvena tūkstančiai, nenoriu ir nebemoku. Aš nuo 17 metų nepritapau prie tos sistemos ir laikau žemiau savo žmogiško orumo veidmainiauti, meluoti ir gyventi amžinoje baimėje ir nežinioje.

Man užteko tos patirties, kurią įgijau lageryje, bet niekada neatmečiau galimybės pakliūti iš naujo. Tai, kad visi košmarai pasikartos irgi nebuvo paslaptis. Dar gyvai prisimenu 1962 metų rudenį, kai mus keturis bendrabylius 4 dienas išlaikė mirtininkų ka-

meroje. Tomis dienomis aš nieko nesupratau, bet sugretinus tų dienų įvykių chronologiją išaiškėjo. 1962 m. rudenį Kubos krizės metu sprendėsi tai kas likimas. Dar niekada pasaulis nebuvo taip arti karo ribos. Pasikartojus analogiškai situacijai, atidaromi lageriuose seifai, išimamos slaptos instrukcijos, kuriose numatytos priemonės, taikytinos politiniams kalininiams. Nesuklysiu pasakęs, kad karo metu visi politiniai kaliniai ir šiaip nepatikimi režimui bus sunaikinti fiziškai.

Turėdamas prieš akis tokią perspektyvą, nusprendžiau galutinai. Man užtenka visko. Jei yra galimybė, reikia emigruoti.

1977 metais, bandydamas pagal tėvų iškvietimą atvykti pas jį į JAV į svečius, prasilinkus dviem mėnesiams po dokumentų vizai gauti užpildymo ir padavimo ir vizų ir registracijos skyrių, buvau iškvietas į Klaipėdos saugumo skyrių. Ten man oficialiai pareiškė, kad išvykti į svečius neleis, bet pasiūlė palikti šalį visam laikui.

Kongreso Šedevrai

Dalyvaujant kaip LAISVOSIOS LIETUVOS delegatui IX Lietuvių Kongrese Clevelande, daug įdomaus, vertingo ir patriotiško teko išgirsti. Bendrai paėmus, Kongresas pavyko, ne skaitant mažų trūkumų apie kuriuos spaudoje galima nekaltinti kai yra daug svarbesnių problemų mūsų išeivijos gyvenime.

Norėtusi paliesti, bent trumpai, tik svarbesnius momentus iš to Kongreso, kuriame dalyvavo gausus būrys lietuvių – daugiau ar mažiau sąmoningų, aktyvių ir patriotinės orientacijos piliečių.

Gal mano nuomonė kai kuriais klausimais yra subjektyvi ar, kitaip kalbant, taip suprantu, tačiau noriu pabrėžti, jog rašau su tikslu, kad paminėti tuos žmones, kurie kalbų, pastabų ar diskusijų metu buvo teisūs. Svarbiausia, kad ta jų pasakytoji tiesa išplaukė iš jų realios galvosenos ir tikros lietuviškos patriotinės sielos ir širdies.

Pirmiausia sustosiu prie VLIK'o pirm. Kazio Bobelio trumpos užbaigiamosios kalbos, kuri buvo lyg išspėjimas, lyg apeliacija į visus lietuvius šiuo sunkiu mūsų kovos už laisvę etape. Dar daugiau ta kalba neskaityta iš popieriaus ir iš anksto neparuošta, buvo tiesiog kalbinis šedevras, retorikos pavyzdys. O todėl, kad kalbėtojas yra principingas patriotas, tiesus ir reto diapazono Lietuvos mylėtojas, o taip pat garbingas ir geras Amerikos pilietis. Jo jautri, beveik su ašaromis kalba, išplaukusi iš jo doros dvasios, pritrėnkė visą salę, nuliūdino ir kai kuriuos net pravirkdė, kad mūsų išeivijoje atsiranda ir tokių, kurie, įkopte į etninės bendruomenės viršūnes, atsisakė dalyvauti IX visų Lietuvių Kongrese Clevelande, ne tik atsisakė, bet dar parašė politinį paskvilį, nukreiptą prieš to Kongreso vadovus ir visus lietuvius... Kas tie per žmonės? Tai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės "vadai", dar kai kurie "frontininkai" ir be jokios politinės orientacijos "šven tuolėliai", kuriems svarbu lietuvių ir

IX-to Lietuvių Kongreso, Clevelande, dalyviai.

C. Genučio nuotraukų junginys

Lietuvos reikalai tik tada, kai jie atsi randa prie tos bendruomenės lovio... Visais kitais atvejais, jie fariziejiškai šmeišt visus ir, nesuprasdami patys, pasitarnauja mūsų bendriems priešinams.

Tokia yra kraupi tikrovė ir ją dr. K. Bobelis parodė savo trumpoje kalboje, kurioje nuskambėjo ištikimybės Lietuvai gaidos, kurioje girdėjosi tiesos žodis, išplaukęs iš jo jautrios širdies, kaltinąs tuos, kurie elgiasi taip, t.y., bet kokia kaina stengiasi dominuoti, primenant visiems lietuviams seną atgyvenusių koncepciją, kuri netinka nei kovojantiems lietuviams pavergtoje Tėvynėje, nei čia tiems, kuri galvoja demokratiškai, blaiviai ir siekia su visais kartu laisvės Lietuvai, tai yra, laisvės tokios, kuri patenkintų daugumą lietuvių savo nuosavoje, ne priklausomoje, teisingoje, etnografinės sienos Tėvynėje.

Antras to Kongreso kalbėtojas, tai Romas Giedra, kuklus ir labai doras patriotas, kurio kondensuota ir logiška kalba, pasakyta sekmadienį, spalio 14 d., padvelkė nauju lietuvišku vėju, tuo tikru, kuris yra ten, kur Lietuvos patriotai veda pasipriešinimo kovą. Romas pažymėjo, kad tokių, kaip jis, tūkstančiai, šimtai tūkstančių ir kad jie nevisuomet sutinka su užimta kai kurių išeivių platforma. Jis savo kalboje buvo ne tik trumpas, bet ir realus, niekam nepataikavo ir nesitaikė prie vienos ar kitos lietuviškos srovės bei partijos. Romas Giedra, kaip ir jo kukli žmona Lydija, kuri pasveikino lietuvius, linkėdama ištvermės ir vienybės sunkioje ideologinėje kovoje su priešais, buvo sutikti labai šiltai ir atitinkamai pagerbti.

Romas Giedra ne tik rimtas ir suprantąs situaciją žmogus, bet ir geras diplomatas – nuo pasitaikiusių pusiau miglotų ar tendencingų klausimų, apsiribojo diplomatiškais atsakymais.

Baigiant šį trumpą straipsnį apie savo išpūdžius iš Clevelando Kongreso, norėčiau užbaigti Suvalkijos dukros, poetės Birutės Kemežaitės žodžiais, kuri diskusijų metu pasakė maždaug taip: "Mažiau svarbu yra bet kokia kaina pasiekti apsiungimo,

Po tokio pasiūlymo, prasilinkus metams gavau iš tėvo iškvietimą nuolatiniam gyvenimui ir padaviau dokumentus.

Viskas klostėsi taip, kaip ir buvo įžadėta, nes praėjus 3 mėnesiams nuo dokumentų padavimo, man ir mano žmonai buvo išduoti užsienio pasai ir vizos. Tačiau pasibaigus vieniems susipratimams, sekė kiti, mažiau suprantami, bet nemažiau grėsmingi.

Nuvykęs į Maskvą, Amerikos pasiuntinybės konsulinį skyrių, buvau labai pritrenktas, nes sekretoriato radau tuos pačius čekistinius veidus. Moterys – rusų pilietės, kurios ten dirba, kaip vėliau man aiškino konsulas Priglis, yra sovietinio saugumo agentai. Paklausus jų apie visą į JAV, pastarosios pakišusios užpildymui blankus laoi grubiai ir šaltai, išeidžiančiai atsakė, kad dokumentų paruošimas užims apie 2 mėnesius laiko. Aš jom apaiškinau, kad pasiiluosavau iš darbo išsiregistravau iš gyvenamos vietos, atidaviau į miliciją visus asmeninius dokumentus ir išleidau visas asmenines santaupas. (Bus daugiau)

Kongreso proga, šv. Jono katedroje spalio 14 d. įvyko iškilmingos šv. Mišios. Čia vyskupas V. Brizgys su lietuvių kunigais Mišių metu.

J. Carlos nuotrauka

o labai svarbus dalykas, tai mūsų visų bendras siekimas atgauti Lietuvai nepriklausomybę. Lietuvės patriotės ir politiškai jautrios poetės žodžius patvirtino ir dr. K. Bobelis, kuris visiems priminė, jog "jeigu buvusi tolerancija ir tikras lietuviško klaimo sprendimas, tai nebūtų tas atsitikęs su lietuvių bendruomene, suskilusi ir prieštaraujančia šiuo metu".

Sukeltos ovacijos dr. K. Bobeliui ir kitiems patriotams, visiem tiem, kurie tautinius reikalus stato aukščiau už partines, organizacines ambicijas, ideologines ar religines platformas dar kartą patvirtino, kad dr. K. Bobelio užimtoji pozicija yra teisinga, rimta ir daug žadanti tolimesniame visų lietuvių judėjime emigracinės sąlygoje, besiruošiant Madrido Konferencijai 1980 metais, kur neturi būti jokios abejonės dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimo svarstymo joje.

Mano nuomone, jau seniai laikas lietuviams susivienyti, nutraukti menkas vidines rietenas ir, vadovaujant dr. K. Bobeliui, pasukti rimto pasipriešinimo linkme, be jokių svyravimų ir maivymosi parenti vedamą VLIK'o politiką, siekiant Lietuvai tautinės laisvės ir politinės nepriklausomybės.

Viktoras Libertis

Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba lietuviškai...

Ar tu vienas iš jų?

Ir nieku kitu tauta neapreiš savo
širdies, sielos ir dvasios taip,
kaip savo kalba.
VYDŪNAS

AUNIMAS

Lietuvos pagrindžio spaudai

MIELIEJI BROLIAI
IR SESERYS,

Mes, IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai, susirinkę iš trylikos kraštų svarstyti išeivijos lietuvių jaunimo veiklos gairių, sveikiname jus ir linkime jums ištvermės.

Kongreso svarstymuose mūsų dėmesys nuolat krypta į okupuotą Lietuvą ir lietuvių tautos reikalus. Kiekviename kongrese tas dėmesys nuolat didėja ir todėl, kad per pastaruosius kelerius metus taip pagausėjo pagrindžio leidinių iš Lietuvos. Jums, gal būt, sunku įsivaizduoti kokį didelį poveikį turi Lietuvos pagrindžio spauda Vakaruose gyvenančiam lietuvių jaunimui. Jaučiamės suartėję su lietuvių tauta, geriau suprantame savo uždavinius talkinti jums. Jūsų asmeninės laisvės rizikavimas įpareigoja mus, laisvėje gyvenančius, kaip galima plačiau kitataučių tarpe paskleisti jūsų teikiamas žinias apie Lietuvos būklę. Su džiaugsmu jungiamės į šio uždavinio vykdymą, nes tai įprasmina mūsų buvimą lietuvių tautos dalimi.

Mus giliai sujaudino ir pradžiugino betarpiškas "Alma Mater" leidėjų sveikinimas jaunimo kongresui ir skatinimas atsilipti į gyvybinius pavergtos tėvynės reikalus. Už tai nuoširdžiai dėkojame. Iš savo pusės tikimės, kad šis sveikinimas yra tik pradžia Lietuvos ir išeivijos lietuvių jaunųjų kartų dialogo. Esame įsitikinę, kad laikas yra tam pribrendęs.

Tikimės vėl iš jūsų išgirsti. Tikimės, kad jūs išgirsite mus.

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas
1979 m. liepos 27 d., Altenbergas,
Vakarų Vokietija

Laiškas Lietuvos jaunimui

MIELASIS LIETUVOS
JAUNIMAS,

Mes, IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai, susirinkę Altenberge, Vakarų Vokietijoje, atstovaudami jaunimui iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Urugvajaus, Vakarų Vokietijos ir Venecuelos, sveikiname jus, savo brolius ir seseris.

Atkeliaavome iš įvairių pasaulio kraštų aptarti užsienio lietuvių jaunimo reikalų ir pagrįsti bei įprasminėti ateities veiklos. Būdami Vakarų Vokietijoje, taip arti Lietuvos, galėjome, kad jūs negalėjote būti kartu su mumis. Tačiau jūs nuolat buvote mūsų mintyse ir širdyse. Mes, kaip ir jūs, esame lietuvių tautos vaikai.

Mes tikimės, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Ketvirtąjį Kongreso nutarimuose atsispindi mūsų meilė Lietuvai, jos istorijai ir visai jos kultūrai.

Mes sveikiname jūsų drąsius žingsnius, kuriais ginote savo tautinius įsitikinimus. Ryžtingi Lietuvos jaunųjų žygiai savo pavyzdžiu iššaukia ypatingą mūsų pagarbą. Tačiau mes niekad nepamirštame ir tų, kurių vardai nepasiekia laisvojo pasaulio.

Šiuo laišku sveikiname ir tuos lietuvių jaunuosius, kurie yra išsklaidyti po Latviją, Gudiją, Sibirą ir kitas Sovietų Sąjungos dalis, po Lenkiją, ypač Punsko kraštą, bei įvairias Rytų Europos šalis.

Su Lietuva ir su jumis jungia mus nenutraukiamas ryšys. Stengsimės, kad jis augtų ir stiprėtų, padėdamas mums išlikti lietuviams. Kartu su jumis žvelgame į šviešią tėvynės ateitį ir laukiame tos dienos, kada galėsime visi susirinkti laisvosios Lietuvos žemėje.

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas
1979 m. liepos 27 d. Altenbergas,
Vakarų Vokietija

Gintaras Aukštuolis, naujasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, nuo 1979 m. spalio 17 d. įeina į PLB valdybą kaip pilnateisis jos narys pakeisdamas buvusią PLB pirmininkę Gabiją Juozapavičiūtę – Petrauskienę.

Inž. Algis Baltušis

Dr. Laima M. Baltušytė

Mes visada džiaugiamės kiekvienu lietuviu, jo mokslu ir pasisekimais. Štai rugsėjo 7 d. Columbia universitete New Yorke Laima M. Baltušytė apgynė savo mokslinį darbą iš neorganinės chemijos ir gavo daktaro laipsnį (PhD). Keturis metus ji studijavo Harvardo universitete Cambridge, Mass. Jame gavo bakalaurą laipsnį iš chemijos. Tada tolimesnė studijom išvyko į Columbia universitetą New Yorke. Jame po metų gavo magistro laipsnį, o dar po keturių mokslo metų ir tyrimų daktaro-PhD laipsnį.

Prisimenu Laimą, kada ji dar lankė aukštesniąją mokyklą. Kartą Cape Cod paplūdimy, kalbėdamas su ja, užklausa, ką ji veiks baigusi aukštesniąją mokyklą. Visai nesvyruodama ji labai ryžtingai atsakė, jog nesusto, sianti pusiakelyje, o studijuosianti chemiją iki gausianti daktarą. Jos akyse ir žodžiose mačiau labai stiprią valią ir ryžtą. Ir kaip matom, jos ryžtas ir valia išsipildė ir ji pasiekė tą aukštąjį mokslo laipsnį. Dauguma žinome, kad chemija yra vienas iš tų kietųjų mokslų, kur reikia labai daug dirbti ir labai geros atminties tiems tūkstančiams įvairiausių formulų. O Amerikos universitetuose iš tų kietųjų mokslų neužtenka vien žinojimo, kas kitų jau yra surasta ir padaryta, o reikia pačiam surasti, atlikti tyrimus ir juos apginti, įrodyti, kad tai yra tikra. Tą viską Laima Baltušytė

padarė, apgynė, disertaciją ir gavo daktaro laipsnį.

Bostono lietuviai prisimena Laimą Baltušytę ir kaip tautinių šokių šokėją ir skautę.

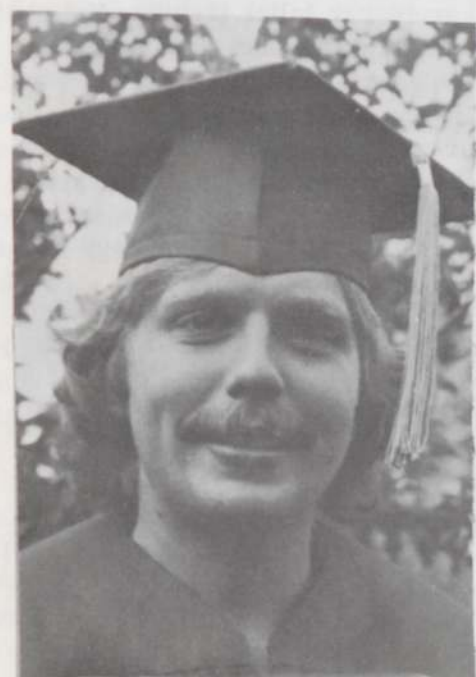
Dabar dr. Laima Baltušytė išvyko į Wisconsin universitetą Madisone, kur dirbs kaip Postdoctoral research asociate. O savo mokslo disertaciją pirmame knygos puslapyje dedikavo savo tėveliams Anastazijai ir Stasiui Baltušiam. Tai irgi gražus pavyzdys. Jos tėveliai gyvena Bostono priemiesty, Dorchester, Mass.

Mes džiaugiamės kiekvienu išskylančiu lietuviu, todėl mielai dr. Laimai M. Baltušytei linkime geriausios sėkmės jos moksliniuose darbuose, asmeniniam gyvenime, o taip pat dirbti ir Lietuvos labui.

Bet čia ne viskas su Baltušių šeima. Šį pavasarį Laimos brolis Algis garsiam Massachusetts Institute of Technology baigė mechaninę inžineriją ir gavo bakalaurą laipsnį. Dabar Algis dirba Detroit, Fordo automobilių fabrike kaip vienas iš inžinierių. Algis taip pat buvo skautas ir tautinių šokių šokėjas.

Sveikiname Algį ir džiaugiamės jo siekimais ir laimėjimais. Taip pat tenka sveikinti ir Laimos ir Algio tėvelius Anastaziją ir Stasį Baltušius, kad taip gražiai išauklėjo ir išmokslino savo vaikus.

P. Žičkus

Žurnalistas Vytautas STARINSKAS

Mūsų dienomis žinių tarnyba, ypač Amerikoje, vaidina labai svarbų vaidmenį. Žinių tarnybos žmonės yra patys galingiausi. Garsiojo savo kalboj Harvardo universitete rusų rašytojas Solženicinas sakė, kad Ameriką valdo žinių tarnyba. Ir tai reikia sutikti – yra tiesa. Ką tik žinių tarnyba nori iškelti ar sunaikinti, tą ji visai nesunkiai atsiekia.

Tad mes džiaugiamės, kad į tą galingą tarnybą jau ir lietuviai rikiuojasi. Gegužės 12 d. Colorado state universitete gavo bakalaurą laipsnį iš žurnalistikos Vytautas Starinskas. 1970-1974 metais jis lankė ir baigė katalikų aukštesniąją mokyklą. Vienus metus studijavo politinius mokslus Massachusetts universitete Bostone, o po to išvyko žurnalistikos studijoms į Colorado state universitetą, kurį baigė šį pavasarį gaudamas bakalaurą laipsnį iš žurnalistikos. Studentau damas jis dirbo kaip "Freelance writer" ir fotografas Fort Collins žurnale, o vasaros atostogų metų laikė Transcript Newspaper, Dedham, Mass. Grįžęs į universitetą, jis vėl dirbo kaip City reporter Fort Collins žurnale, o dar vėliau Louisville Times, Colorado, kuriame ir dabar pasiliko pastoviai dirbti.

Kaip žinome, žurnalizmas Amerikoje yra labai svarbus. Žurnalistam yra atdaros visos durys. Tad ir lietuviai, atsiradę toje svarbioje ir ga-

lingoje tarnyboje, gali daug padaryti net ir savo okupuotos tėvynės labui.

Mes linkime jaunam žurnalistui Vytautui Starinskui geriausios sėkmės žurnalistikos baruose ir kopti į tų palaimintųjų ir valdančiųjų eiles.

Vyto tėveliai – Antanina ir Jonas Starinskai gyvena Bostono priemiesty Dorchester, Mass. Vyto Starinsko dabartinis adresas yra: 1613 Longs Peak Drive, Louisville, Colorado.

Geriausios sėkmės Vytai!

P. Žičkus

PREMIJA JANIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJAUŠ KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios
1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1,000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiame raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba) veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui), tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui, geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje.

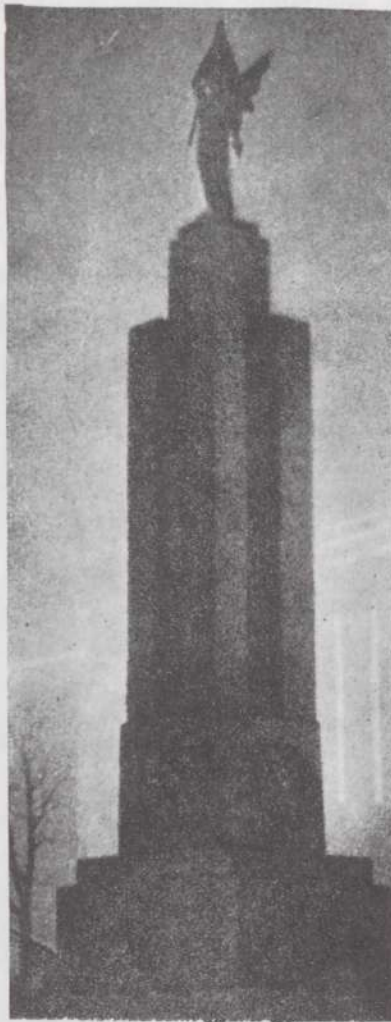
2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas).

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kuriai po vieno atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūdomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:

EUGENIJAUŠ KRIAUČELIŪNO
PREMIJOS KOMISIJAI
12500 Pawnee Road, Palos Park, Ill.
60464.

LAISVĖS PAMINKLAS Kaune,
XX-to amžiaus barbarų-bolėvų
nugriautas.

DIDVYRIŲ TĖVYNĖ

Kapais nuklota mūs didvyrių tėvynė,
Ir žemė alsuoja jų kraujo rasi,
Kyla ant pievų migla begalinė,
Ir silpsta ant kapo žvakelės šviesa.

Braška šakelės numetusios lapus,
Dengia tremtinio, kario kapus,
Žvanga prie upės gluosniai sausi,
Negi išnyksim ir mes jau visi?!

Tėvynę mylėkim nors grandys ją riša,
Už skriaudą kovokim su ryžto dvasia,
Mus šaukia arimai, namai uždegti,
Mus kelia iš miego darbai nebaigti.

O, Lietuva, mano šventų kryžių žeme,
Po tavo kojom mes klūpom liūdni,
Pražydo mūs akys ašarų pilnos,
Be Tavęs mes esam svetur pasmerkti!

Uždekim šviesą, liepsnojančią, didžią,
Šią Vėlinių Dieną, kai rauda giria,
Kai verkia motulė, sesuo, tėvas, brolis,
Kai kančią neša visa Lietuva!

Lietuva, tavo takai ir kloniai,
Laisvės žibintais dega širdy so kova,
Į laisvę mus šaukia namai, girios, gojai,
Į laisvę mus veda Tautos vėliava.
Alb. Kašiubienė

Rimas Milūnas ir Rita Likanderytė išpildo programą š. m. spalio 13 d. surengtame LB Brighton Parko apylinkės rudeniniam bankete.
P. Malėtos nuotrauka

Lemonto "Spindulio" tautinių šokių grupės dramos būrelis dalyviai suvaidinę "Pertvarkyti Pasakėliai" š. m. spalio 13 d. LB Brighton Parko apylinkės suruoštame rudens bankete. Iš kairės: Zita Šoliūnaitė, Vida Šoliūnaitė, Rita Likanderytė, Audronė Šoliūnaitė, Regina Grigaliūnaitė, Agnė Katiliškytė, Liuda Grigaliūnaitė, Kęstutis Laukaitis, Saulius Šoliūnas, Ričardas Burba, Povilas Varnaitis, Vytenis Miliūnas, Rimas Miliūnas, Paulius Alekna.
P. Malėtos nuotrauka

KULTŪRINIS PUSELAPIS

Lietuvių Moterų Klubų Federacija, vadovaujama Margaritos Samatienės, surengė spaudos atgavimo 75 metų sukaktį minėjimą spalio 14 d., Kultūros Židinyje, N. Y. Programą atliko iš kairės: P. Jurkus-dekoracijos, M. Samatienė - pirmininkė, St. Santvaras - paskaita, A. Kepelaitė - pianistė, J. Veblaitienė ir V. Valiukas - dailis žodis, A. Noakaitė - Pintsch.

L. Tamošaičio nuotrauka

Arti Tikslas

Kun. J. Burkauskas knyga "Arti tikslas" lietuvių religinę literatūrą užpildo žymią spragą, nes apie skaistytą tylą nelengva surasti smulkesnių žinių. Tai galima tvirtinti ir apie patį Šv. Raštą, kuriame randamos tik kelios užuominos. Šis trūkumas privedė net prie to, kad dauguma protestantų visiškai neigia skaistytos buvimą. Tiesa, krikščioniškoji tradicija šią tiesą pastoviai mokė nuo pat pirmųjų amžių iki mūsų laikų. Bet ir joje daug smulkesnių nerandame.

Šios knygos autorius pirmiausia tiksliai perduoda Šv. Rašto ir krikščioniškosios tradicijos mokslą apie skaistytą. Bet norėdamas plačiau šį klausimą nušviesti, jis cituoja ne tik įvairių teologų nuomones, bet gausiai semia ir iš privačių apreiškimų Bažnyčios kanonizuotiems šventiesiems ir kitiems mistikams. Nors Bažnyčią neįpareigoja tikinčiųjų tokius apreiškimus priimti, bet nedraudžia, jei tik jie neprieštarauja jos pačios oficialiam mokslui.

Iš kitos pusės, turint mintį, kaip kūrinių mistikų gyvenimo šventumą, jų įvairias atgamtiškas dovanas, jų skelbiamų apreiškimų derinimąsi su Bažnyčioje nusistovėjusiu mokslu bei sveiko proto reikalavimais, negalima numoti ranka į tai, ką jie kalba apie skaistytą.

Nesu gerai susipažinęs su visais autoriaus cituojamais mistikais, bet

daugelis iš jų, kaip Šv. Katerina Genovietė, Šv. Teresė Avilietė, Šv. Katearina Sienietė ir mūsų laikų mistikė Teresė Neumanaitė, yra aukštai vertinama visoje Bažnyčioje. Tikriausiai ir kiti autoriaus cituojami mistikai verti pasitikėjimo, nes jų mokslas ir patirtis sutinka su Bažnyčioje plačiai priimtomis nuomonėmis.

Daugeliui skaitytojų bus naujiena, kad pagal šią knygą retai kas tiesiog nueina į dangų, kad skaistytos ne vi si vienodai kenčia ne tik laiko, bet ir skausmų aštrumo atžvilgiu, kad šventesnės sielos kartais turi ilgiau kentėti už tas, kurios tokio šventumo nėra pasiekusios, kad kenčiančios sielos meldžiasi už gyvuosius.

Autoriaus kalba aiški ir tiksliai. Nesutinku su jo persamu žodžiu "Bendrija" vietoj "Bažnyčios". Jei pradėsime iš lietuvių kalbos šalinti visus svetimos kilmės žodžius, tai kur bus galas?

Reikia tikėtis, kad ši knyga sukels didesnę susidomėjimą tikinčiųjų tarpe ta skaudžia tikrove, kurią vadiname skaistytą, kad ji neš paguodos mirusiems ir padės gyviesiems greičiau pasiekti dangaus laimę.

Kun. A. Nockūnas, M. I. C.

P. S. Knyga yra 256 puslapių, kainuoja 6 dol. ir yra gaunama pas autorį, rašant: Rev. J. Burkus, 809 Ramble St., Hot Springs, AR. 71901.

SUSTOKIT SLAVOFILAI!

Mes - tai žalia Tėvynės vasara, o žmonės. Audringi ir nuliūdę - esame be jos. Tėvynės tos su ežerėliais ir upokšniais, Tėvynės šiandien svetimųjų paverptos...

Mes turim savo žemės saulę vieną, Iš mūsų neatimsit, nepajęsit jūs... Nors gausūs - negalingi - menki priešai Prie mūsų tiesos net kerštas menkas jūs.

Tikėjimas ar žinot? Jis stipresnis Už laiko griaužiamas skalas kalnų. Troškimas laisvės yra galingesnis, Sustokit slavofilai, jei nenorit žūt!..

Sustokit, per toli nuėjot, didžiariusiai Atverskite istorijos pageltusius lapus, Mes siekėm - Vyslą - Volgą: - baltai, prūsai Kas mums priklauso atiduokit mums!..

Kas mūsų žinote, Maskvos plėšrieji slaviai, Kol nevelu, sustokit plėšikauti pagaliau - Paruoštas sąskaitas iš Vilniaus, Rygos, Talino. Sukruvintas numesim su griausmu dangaus.

Ši kartą neišgelbės Kremliaus sienos - Imperijos nerusų milijonai jas apsup. Ateis, sušuks vienu balsu prie Mauzolioje, Kaip liepoje baltiečiai jau pasakė jums:

Nebijom jūsų Sibiro! Kas! tundros, taigos! Neturit tokio karsto ir duobės tokios, Kad mus palaidot - mes imperiją palaidosim, Sudeginsim, o dūmus vėjai toli išnešios!..

V. L.

Lithuanians Jews And The Holocaust

Parašyta kun. dr. JUOZO PRUNSKIO

Apie patį autorių aš nerašysiu, nes jis jau lietuviams žinomas nuo "XX amžiaus" redagavimo laikų. Ši knygutė yra mažo formato, kurioje randasi ir kelių skyrius sutalpinti do kumentuoti faktai. Iš dalies gal autorius ir gerai darė tuos faktus paduodamas trumpai, aiškiai ir dokumentuotai, nes ilgas, ištęstas ir daug puslapių veikalas yra ne visų mėgiamas skaityti, o ypač kada jis skiriamas ne lietuviškai visuomenei. Jo reikalingumą patvirtina faktas, kad tuojau po šios knygutės pasirodymo "Sun-Times" dienraštis atspausdino straipsnį, kuriame pabrėžė, kad dėl žydų genocido Lietuvoje lietuvių kalte ši knygutė išteisino (cleared). Žinome, kad "Sun-Times" anksčiau buvo užsiėmus lietuvių dėl žydų genocido Lietuvoje.

Knygutės pradžioje minima apie žydų įnašą į Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Minima, kad Lietuvos nepriklausomybės pradžioje didelis nuosėdintis žydų buvo gydytojų, teisininkų, pramonininkų, prekybininkų. Taipgi minima šioje knygutėje apie suteiktą Lietuvoje žydams kultūrinę laisvę tuometiniams mokykloms, maldos namams, o Telšiu žydų teologijos seminarija buvo pati žymiausia visam Pabaltijui. Be to minima šioje knygutėje, kad net trys žydai buvo 1918 metais ministrų kabinete, o apie Vilnių net pats Begin, dabartinis Izraelio premjeras, savo knygoje rašo "Jeruzalem of Lithuania".

Toliau yra skyrius, kuriame suminiimi žydų darbai pirmoje rusų okupacijoje ir didelis žydų kiekis dirbusių rusų saugume. Ten minima, kad Kauno saugume buvo 50% rusų, 40% žydų ir tik 10% lietuvių. Minima, kad žydas Gladkov žymus NKVD pareigūnas, sukelė ir daug žydų į NKVD eiles. Knygutėje minima žydų pavardės, kurie dalyvavo pirmosios okupacijos ministrų kabinete, NKVD, buvo politruokais kariuomenėje ir t. t. Ten yra ir pavardės tų žydų, kurie pirmoje okupacijoje lietuvių žiauriai tardė, kanikino, trėmė į Sibirą, bei parengė išvežimui sąrašus.

Toliau seka žydų vargai nacių okupacijos metu. Čia pažymima lietuvių nekaltumą dėl įvykių žydų atžvilgiu nacių okupacijos metu. Be to knygutėje minima lietuvių atsisakymas daly-

Aktoriui Jonui Kelečiui š. m. spalio 21 d., Jaunimo centre, įteikiama 1,000 dolerių teatrinė premija (mecenatas Lietuvių fondas). Taip pat buvo apdovanotas gėlėmis ne tik iš Chicago, bet ir iš Havajų. Kairėje Irena Pemkienė, rečitalio rengimo pirmininkė ir Č. Grincevičius - Kultūros tarybos komisijos pirmininkas sveikina laureatą ir pasidžiaugė, kad jau 30 metų aktorius nenuveina nuo lietuviškos scenos. V. Noreikos nuotrauka

Aktoriaus Jono Kelečiaus rečitalio dalyviai spalio 21 d. Jaunimo centre. V. Noreikos nuotrauka

vauti vokiečių kariuomenėje, bei SS daliniuose. Autorius cituoja tai iš pačių žydų parašytų knygų, jų pačių parodymų, bei enciklopedijų, pažymint ne tik pačių knygų pavadinimus, bet ir tų knygų citatų puslapius. Autorius plačiau apsistoja apie lietuvių pagalbą žydams nacių okupacijos laikotarpiu, pažymint, kad tiek lietuvių vyriausybė, bei lietuvių vyskupai buvo priešingi žydų naikinimui. Šioje knygutėje pabrėžiama, kad Ašmenoje vokiečiai buvo priversti žydus dalyvauti žydų naikinime. Be to, minima, kad kai kur vokiečių naciai, persirengę lietuvių karių uniformose, dalyvavo žydų naikinime. Taipgi knygutėje minimos pavardės kaip kun. Paukštys, prof. Biržiška, Anna Šimaitė ir daugybė kitų, kurie gelbėjo ir slėpė žydus, aprūpino maistu, o kaip Anna Šimaitė ir kiti net ir amunicija. Čia suminėta eilė lietuvių, kurie žydus gelbėdami buvo vokiečių sušaudyti, uždaryti į kalėjimus, bei koncentracijos stovyklas. Čia irgi paduodama gerai dokumentuota medžiaga iš pačių žydų parašytų laišku bei knygų. Čia yra ir eilė padėkos laišku ištraukų savo globėjams lietuviams. Kaip minėjau, ši knygutė yra mažo formato ir su mažu puslapių skaičiumi, bet labai gerai dokumentuota, pažymint pavardes, šaltinius iš kur tie įvykiai imti, taip, kad skaitant nėra jokios abejonės apie faktų tikrumą. Šią knygutę turėtų turėti kiekvienas lietuvis, kad galėtų atremti visus nusikaltimus lietuviams dėl žydų, o

abejojantiems amerikiečiams ir duoti ją pasiskaityti. Šią knygutę skaitant nėra jokių abejonių dėl faktų tikrumo. Knygutę išleido ir ją galima gauti Amerikos Lietuvių Taryboje, 2606 W. 63-rd Str., Chicago, Ill. 60629. J. Aukštuolis

Rugsėjo 29 d. Clevelande, Dievo Motinos Nek. Pras. bažnyčioje, susitvokė Diana Strimaitytė ir Robertas Mayes. Diana nuo 1970 m. šoka Grandinėlėje, o Robertas nuo 1971 m. dalyvauja tos pačios grupės orkestre. Robertas lanko lietuvių kalbos kursus ir jau gerokai yra pramokęs lietuviškai. J. Carlos nuotrauka

Lietuvių skyriaus suruoštoje etninių grupių mugėje Tarptautinio Instituto patalpose, Detroite, spalio 4 - 7 d. d. Svečius pasitiko ir juos aptarnavo (iš kairės) V. Schulte ir S. Kaunelienė. K. Sragausko nuotrauka

Bostono etnografinis ansamblis atlieka programą IV PLJK uždaryme Koenigsteine, Vak. Vokietijoje. Romo Kyho nuotrauka

ŽMONĖS, NUOTYKIAI IR FAKTAI

KAS SKATINA INFLIACIJĄ

Šalia keleto infliaciją skatinančių veiksnių, gana svarbus ir nepaliauamas, kasmetinis uždarbių bei algų kėlimas. Nors kainų ir atlyginimų agentūra yra nustačiusi, kad atlyginimai neprivalo būti keliami daugiau negu 5 1/2 % per metus, bet šio nuostato JAV darbo unijos (profes. sąjungos) nepaiso ir dažniausia reikalauja daug staigiesnių atlyginimų pakėlimų. Keista, kad ir pats Kongresas kartais šio nuostato neboja.

Nors prieš pusterčių metų Kongresas savo nariams ir aukštesiems feder. valdžios asmenims algas gana aukštai pakėlė, bet šiemet vėl buvo priimtas įstatymo projektas net 12.9 % pakelti algas Kongreso nariams, federaliniams teisėjams ir visiems federal. valdininkams. Tačiau piliečiai tokiam algų kėlimui pasipriešino. Į Kongresą pradėjo plūsti aibės laišku su protestais dėl tokio valstybės išlaidų didinimo. Kadangi ateinančiais metais įvyks Kongreso ir prezidento rinkimai, tai kongresmenai turėjo atsižvelgti į piliečių nepasitenkinimą, nes daugelis jų gali patys į Kongresą nebe patekti. Todėl Kongresas algų pakėlimo įstatymą nutarė pakeisti, paliekant kuklesnį, tik 5 1/2 %, algų pakėlimą. Kongreso nariams, feder. teisėjams ir 3,600,000 federalinių tarnautojams. Bet ir toks "kuklesnis" algų pakėlimas pareikalaus iš valstybės biudžeto 4 milijonų dolerių papildomų išlaidų per metus.

Idomu pažvelgti kiek gi gaus algos aukštieji feder. valdžios asmenys per metus:

Prezidentas - 200,000 dol. algos ir 50,000 dolerių reprezentacijos išlaidoms. Jo alga, pagal naująjį algų įstatymą, palikta nepakeista. O reprezentacijai skiriama suma, jei nevisa suvartota, tai liekana turi būti grąžinama į valst. iždą. Seniau prezidentas tokią liekaną galėjo pasiimti sau, tik sumokėjęs pajamų mokesį.

Viceprezidentas gaus 79,125 dol. Departamentų sekretoriai (ministrai) gaus po 69,630 dol.

Valdžios agentūrų viršininkai - 60,660 dol.

F. B. I. direktorius - 55,388 dol. Kongr. Atstovų rūmų galva (speaker) - 79,125 dol.

Kongreso lyderiai po 68,575 dol. Kongresmenai po 60,663 dol. Atitinkamai Kongresas nori pakelti ir Aukščiausiojo teismo bei kitų federalinių teismų teisėjų algas. Bet teisėjai nesutinka, kad jų algos būtų pakeltos tik 5.5 %. Jie reikalauja, kad būtų pakeltos 12.9 % taip, kaip buvo pirmiau nubalsuota, nes Konstitucija draudžianti teisėjų algas "sumažinti". Todėl Aukščiausiojo teismo pirmininko alga turinti būti iš 75,000 pakelta iki 84,700 dolerių. Aukšč. teismo teisėjų iš 72,000 iki 81,300 dol. Apeliacijos teismų teisėjai tokiu būdu turėtų gauti po 65,000 dol. Fed. distriktų teisėjai po 61,500 dol.

JAV PLINTA MAŽIEJI AUTOMOBILIAI

Labai pakilus gazolino kainoms, amerikiečiai vis daugiau perkasi mažuosius automobilius. 1977 metais parduotų automobilių tarpe mažyčių buvo 47%, 1978 m. - 48 %, šių metų I ketvirtį buvo jau 53%, o II ketvirtį - 60%.

Bet nepaisant to, mažųjų automobilių plitimo ir naftos kainų kilimo, J. A. V., taip pat ir Kanadoj naftos suvartojimas tebeauga. Sugretinus suvartotos naftos kiekį kitų kraštų gyventojų skaičiais, amerikiečiai ir kanadiečiai yra didžiausi naftos vartotojai. 1978 m. kiekvienam JAV gyventojui teko beveik 31 statinaitė (barrel) suvartotos naftos, kanadiečiui - 29.5 statinaitės. Tuo tarpu kiekvienam Vakarų vokiečiui teko tik 17.2 statinaitės naftos. Tiek pat suvartojo ir kiekvienas japonas. Kiekvienam prancūzui teko tik 15.3 stat. naftos. O Didž. Britanijoj ir Italijoj naftos suvartojama dar mažiau. Kiekvienam šių kraštų gyventojui teko tik po 12 1/2 statinaičių suvartotos naftos. Naftos statinaitė telpa 42 galionai naftos.

J. Vil.

SPAUDOJE ir GYVENIME

VILKAS AVIES KAILYJE

(Atkelta iš 3 psl.)

tarpe agitaciją, kas palaikė slaptus ryšius su 9-to pėst. p. kareiviais, kaip Marijampolės realinėje gimnazijoje, kurioje mokėsi M. Gudelis, M. Meškauskienė-Navikaitė ir kiti jų sėbrai mokėsi, per kratą buvo rasta net dvylika granatų. (Žinoma, dėl tų granatų Meškauskienė kaltino policiją, bet kuriems galams policijai būtų reikėję tiek daug granatų ir gimnaziją nešti, kad juos sukompromitavus Policijai būtų pakakę ir poros granatų). Kaip mokiniai buvo kurstomi dalyvauti mirusio komunisto laidotuvsė, kur buvo nešamos raudonos vėliavos ir giedamas internacionalas.

Marijampolės realinės gimnazijos mokiniai Martyno Gudelio partiečiai taip buvo išsidrąsinę, kad net ekskursijos po Lietuvą ėjo iškėlę raudoną skudurą traukdami internacionalą.

Vėliau, atvykę į Kauno universitetą studijuoti, jie įsijungė į studentų socialistų draugiją, toliau varė savo pragaistingą darbą. 1925 metais studentų socialistų draugija, kuriai priklausė ir M. Gudelis, suruošė susirinkimą, pareiškė Lietuvos vyriausybei protestą dėl kareivio komunisto žydo Nochimo Jubiliero sušaudymo. Protestą iškabino universiteto vitrinėje, o valstybės prezidentui Stulginskiui pasitė telegramą: "Prezidentė, nedrįsk leisti žudyti nekaltus žmones".

Štai kaip studentų socialistų draugija gynė Lietuvos demokratiją, apie kurią M. Gudelis taip mėgsta kalbėti ir rašyti.

Ne tik Meškauskienė aprašo eserų veiklą, bet ir A. Bulota, M. Gudelio artimiausias draugas, dalyvavęs atentate, rašo:

"1927 m. pabaigoje ir 1928 metų pradžioje iš Karaliaučiaus draugų nelegaliai gavome porą siuntų su ginklais keletą parabelių bei valterių, šovinių bei sprogmenų." Be tų ginklų iš užsienio, Bulota sakosi turėjęs dar vieną kitą pistoletą, įsigytą vietoje. Ar kas gali patikėti, kad vieną žmogų nužudyti reikalinga tiek daug ginklų? Ginklai buvo reikalingi ne vien atentatui, bet, kaip Bulota rašo, didesniems tikslams: "Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos atgarsiai tebeveikė mus".

1935 metais A. Bulota taip rašė Z. Angarui: "Pasikėsinimą dariusi grupė nebuvo partinė grupė. Tai buvo revoliucionierių studentų ir darbininkų grupė, kurios tikslas buvo vieningomis jėgomis nuversti fašizmą, suduodant jam mirtiną smūgį iš viršaus, ir kartu pereinant prie ginkluoto darbininkų, valstiečių ir kareivių sukilimo (...). Gal, buvo suklysta kovos, priemonių ir būdų pasirinkime, tačiau tuomet buvo įsitikinimas, kad bus susilaukta iš visų revoliucinių elementų realios paramos kovoje". Toliau A. Bulota rašė: "Maksimalistų grupė su kuria buvo palaikomi ryšiai, buvo davusi pasižadėjimą sistematiškai, bet kokiomis aplinkybėmis darbą tęsti. Jie sakėsi turį jėgų pakankamai, tačiau sprendžiamu momentu nieko neveikė. (...) Sukilimo tikslas turėjo būti įkūrimas tikros socialistinės (ne demokratiškos, buržuazinės) darbininkų ir valstiečių respublikos".

Ar dar reikia kitokių įrodymų, kad M. Gudelis ir jo eserų partija siekė nuversti esamą valdžią ir sukurti Lietuvoje komunistinę diktatūrą. Taip komunistai įpratę visus mulkinti, kad komunizmas - tai demokra-

tija. Juk tam pačiam tikslui pasiekti M. Gudelis su savo partijos nariais skverbėsi į kariuomenės pulkus, į Marijampolės darbininkiją, profesines sąjungas. Būdamas universitete priklausė studentų socialistų draugijai, kurioje buvo įvairių pažiūrų, partijų studentų, pradedant aušrininkais ir baigiant komunistais. Ta socialistų studentų draugija 1927 metais Kauno universitete suruošė Rusijos spalio revoliucijos 10 metų sukakties minėjimą su "Internacionalu". Tas minėjimas aiškiai parodė, kad M. Gudelis, A. Bulota ir kiti jo draugai revoliucionieriai dirbo drauge su komunistais, ruošiančiais kadrus Lietuvos Laisvės kovoms. Ne vienas toks išpuolis buvo universitete privedęs patriotinę studentiją reaguoti prieš tuos priešvalstybinius sąmokslininkus. Juk tais pačiais 1927 metais jau ėjo ginklų siuntos iš Vokietijos. Susekti priešvalstybinius sąmokslininkus kaip ir pats M. Gudelis buvo areštuoti ir uždaryti į kalėjimus. Branglį, kraujo aukomis pirktąjį Laisvę negalėjo būti lengvai, be pasipriešinimo tautos išgamoms atiduota.

M. Gudelis ir A. Bulota pabėgę nuo teismo iš Lietuvos, juos priglaudusiosios valstybės irgi dirbo su komunistais prieš tų valstybių politines santvarkas. Apie tris savaites paviešėję pas plečkaitininkus, buvo Lenkijos vyriausybės išprašyti. Pro Čekoslovakiją jie nuvyko į Austriją. Savo veiklą Austrijoje Bulota štai kaip aprašo: "Gyvendamas Vienoje, dalyvauju revoliuciniame darbininkų judėjime, ginkluotose darbininkų būriuose ir 1934 m. vasario mėn. įvykusiam sukilime prieš fašizmą. Vienoje priklausiau marksistinei studentų socialistų draugijai". Už tokią "demokratišką" veiklą Austrijos valdžia išvijo juos iš krašto. Austrijos komunistų padedami jie išvažiavo į Ispaniją ir abu tarnavo komunistų kontroliuojamoje "Tarptautinėje brigadoje". Kad Tarptautinės brigados buvo komunistų organizuojamos ir kontroliuojamos visas pasaulis žino, tik vienas M. Gudelis to nežino ir susiriedamas ginčijasi. Taip pat jis meluoja, kad ir komunistų kontroliuojamoms organizacijoms nepriklausęs. O kaip buvo su tais maksimalistais, su kuriais atentatininkai palaikė ryšius ir laukė pažadėtos paramos? Tuoj po atentato jie parašė jų laikraščiu "Revolucionieriui",ėjusiam Karaliaučiuje.

Mums gerai atmintinas Mikuckis, kuris būdamas tremtyje irgi vaidino patriotą. Tik grįžęs į okupuotą Lietuvą, aprašė savo veiklą, kad jam būvę leista rašyti patriotinius straipsnius dėl to, kad geriau galėtų įsikverbti į lietuviškas organizacijas, o vėliau jas griauti, ardyti. Ne vien Mikuckis, bet šimtai ir tūkstančiai tokių Maskvos šnipų dirba Vakarų valstybėse ir kitur. Prisidengę patriotizmo kaukėmis ir demokratijos, jie ištikimai tarnauja Maskvos komunizmui. Man rodos, kad mūsų visuomenė, kuri įdoma

vosi komunistine veikla, dar prisimena plk. Abelį ir Kim Filbį, sovietinius šnipus, aprašiusius savo veiklą. O kiek tokių dar ir šiandien tebedirba savo tautos pragaistingus darbus.

Iš čia pacituotų Michalinos Meškauskienės ir A. Buloto pasisakymų, aiškiai matyti, kad buvo rengtas ne tik pasikėsinimas prieš prof. A. Voldemarą, bet buvo ruošiamas ir valdžios perversmas, kurio tikslas - su kareivių ir darbininkų pagalba įvesti Lietuvoje komunistinę "demokratiją". Jiems padėti dar turėjo tarptautiniai maksimalistai ir kitos revoliucinės organizacijos.

M. Gudelis ir A. Bulota iki šiol melavę, kad jie tik trys apie atentatą žinojo. Bet gi A. Bulota savo knygoje "Limuzine" teigia, kad be jų trijų, apie atentatą žinojo kiti du asmenys, kurie padėjo gabenti ginklus. Be to, žinojo ir V. Montvila, kuris atsisakė atentatė dalyvauti, Mikalina Meškauskienė, kuri sakosi pasitarimuose dalyvavusi ir tie, kurie slėpė ginklus ir tie "gerieji dėdės", kurie tuos ginklus parūpino ir ryšininkas su maksimalistais, ir kiti, kurie pabėgę į užsienį liko neaiškinami.

Gal ir toliau M. Gudelis savo Naujienose rašys, jog tai melas ir šmeižtai, nepaisydamas, ką jo gerieji draugai apie jo veiklą yra raštu paskelbę

Redakcijos pastaba:

Šis Leono Virbickio straipsnis spausdinamas ne tam, kad vesti polemiką su Martynu Gudeliu bei jo mokytiniais. Straipsnis spausdinamas, kad ateities istorikai žinotų, kaip buvo sunku iš naujo kurti nepriklausomą Lietuvos valstybę, kaip po jos pamatų knysosi įvairūs gaivalai, kurių nestokojo net iš pačios lietuvių tautos, iš kurių kelis čia jų pačių patiektais daviniais suminėjo.

Apie straipsnyje minimus asmenis daugiau rašinių nespausdinsime, nes kas straipsnyje pasakyta, pakankamai vaizdu ko jie nuo pat ankstyvos jaunystės siekė lietuvių tautai ir buvusiai nepriklausomai Lietuvos valstybei.

Veronika Yomantiene, iš St. Petersburgo, jau daugelį metų kai stambesne auka paremia Laisvąją Lietuvą. Ji yra nuoširdi, didelė patriotė ir šiais metais L. L. vąj parėmė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už auką.

Continental Restaurant

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS, NAMIE GAMINTAS MAISTAS
Greitas ir mandagus patarnavimas

3139 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS 60609 Telefonas: 842-9559

Genovaitė Maliorienė

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visas kitas apdraudas - asmenims, profesionalams ir biznio istaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos.

Smulkesnei informacijai gauti skambikite, rašykite, užeikite:

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 S. Ashland Avenue - Chicago, IL 60636
WAlbrook 5-5671

A - J MEATS

Prime & Choice

SKANIAUSIOS LIETUVIŠKOS ŠVIEŽIOS IR RŪKYTOS DEŠROS DELIKATESŲ SKYRIUS

2433 WEST 69TH STREET - CHICAGO, ILLINOIS 60629
Telefonas: 436-6888

EDMUNDA VENGIANSKA

HOLLINGSHEAD OLDSMOBILE

5370 South Western Avenue - Chicago, Illinois 60609

Edmundas Vengianskas turi ilgametį patyrimą automobilių prekyboje, patarnaus Jums visuose auto mašinos pirkimo, apdraudimo ir finansavimo reikaluose.

DARBO VALANDOS NUO 9 VAL. RYTO IKI 9 VAL. VAKARO.
Paminėjus šį skelbimą - tikėtis specialios nuolaidos kainoje

A. G. Auto Rebuilders

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, protyrusių darbininkų. Kainos nebrangios.

Darbo valandos kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 8 val. ryto ligi 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63rd Street - Chicago
Telefonas 776-5888

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETER KAZANAUSKAS
PRESIDENT

Phone: Virginia 7-7747

EARN 8% ON SAVINGS UP TO 8% CERTIFICATES

HOURS:
Mondays, Tuesdays & Fridays 9 am - 4 pm
Thursdays 9 am - 8 pm,
Saturdays 9 am - 1 pm

5 1/2% EARN ANNUALLY ON PASSBOOK SAVINGS

2212 WEST CERMAK ROAD
Chicago, Illinois 60608

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

"PAMOKSLAS" REDAKTORIAMS IR NEREDAKTORIAMS

Rugsėjo 27 d. "Draugo" laidoje, Bronius Nemickas vėl "pakuteno" VLIKo vadovybę už jos išsiuntintus raštus Helsinkio akta pasirašiusių valstybių vyriausybėms. Kadangi spaudoje pasirodžiusio žinutė buvo parašyta Visoms (mano pabraukta. K. R.) akta pasirašiusioms vyriausybėms, Bronius Nemickas žinutę palai kė už "gryną pinigą" ir dėl to daro tokią išvadą:

"Vadinasi, naujoji Vliko vadovybė šiuokart nebeaplenkė nei pačios Sovietų Sąjungos, nei ištikimų jos satelių užsienio reikalų ministerių, tuo būdu formaliai susiliedama su Sovietų Sąjungos Rytų Europos komunistinių valstybių vyriausybėmis."

Ligi šiol Vlikas pats sąlyčio su komunistinėmis vyriausybėmis vengė ir kitus nuo jo sergėjo. Argi naujoji Vliko vadovybė laukia ir iš Andrei Gromyko bei kitų jo panašulių pavergtiems Pabaltijo kraštams "palankių pareiškimų?"

Nuėjusdamas, kad su tais raštais galėjo būti ir kitaip nei žinutėje parašyta (dabar jau paaiškėjo), pasiūnčiau "Draugui" savo samprotavimą, tikslu, kad "Draugo" skaitytojai nebūtų nuteikti vienašališko teigimo. Tačiau "Draugo" redakcija nematė reikalo mano komentarą paskelbti. Žinoma, tai galiu padaryti ir kitoje spaudoje, betgi yra nemažas skaičius žmonių, kurie vien "Draugą" skaito. Iš kur jie sužinos, kad p. Nemickas perskaitęs nevykusiai suredaguotą žinutę ten dencingai juos klaidina? Iš tikrųjų raštai buvo išsiuntinėti ne 35 valstybių vyriausybėms, bet 28-nioms. Dvi-

dešimt šešioms vakarų sferos ir dviem komunistinėms: Jugoslavijos ir tikrai neatsimenu, berods, Rumunijos. Be to, nusikaltimu nereikėtų skaityti, jei ir Kremliaus tironams raštas būtų pasiųstas, išspėjant juos, kad Madrido konferencijoje Baltijos valstybių klausimas bus keliamas, patariant jiems, jeigu nenori susilaukti ten pasmerkimo, dar prieš Madrido konferenciją išsikraustyti iš Baltijos valstybių žemių. Taip, kad be reikalo p. Nemickas VLIKą įrikiavo į satelių eiles. Ta proga noriu pabrėžti, jog tur būt visi norime, kad spauda būtų laisva, bet kartu ji privalo būti ir teisinga "fair". Šiuo atveju redaktorius "pamiršo", jog ir pastarojo principo reikia laikytis.

Kitas neigiamas reiškinys, tai į laikraščius rašančių dažnoksas "tulžies liejimas" ten, kur nereikia.

Net trijuose laikraščiuose teko skaityti nepasitenkinimus dėl Popiežiaus "greito" pravažiavimo per Marquette Parko Lietuvių koloniją, kai Popiežius lankėsi Chicagoje. O iš kur rašantieji yra tikri, jog Popiežiui nebuvo žinoma, kad jam sutikti komite te buvo ir tokių, kurie ten neturėjo būti? Ar rašantieji pamiršo, kad dabar tūlis Popiežius, dar jaunas būdamas, daug yra kentėjęs nuo buvusių vienos "specialybės" profesionalų? Nebe reikalo jo maršrutas buvo nukreiptas mažom gatvelėm, aplenkiant 71 gatvę, kur panašūs profesionalai savo būstinę turi.

Neužtenka, kad sudarydami komiteto sąstatą ižeidę Popiežių, o dabar priekaištus daro dėl "greito" pravažiavimo. Dabar liko vienintelė galimybė: daugiau nei žodžio (pikto) spaudoje.

K. Radvila

PASIMETUSIO ŽMOGAUS IEŠKOJIMAS

P. ŽIČKUS

Popiežiaus Jono Pauliaus II lankymasis Amerikos miestuose, kiekvienoje vietoje sutraukdavo šimtatūkst. tautines ir milijonines mases. Taip iškilmingai dar nebuvo sutiktas joks karalius, prezidentas ar net tautos didvyris. Popiežiaus pirmoji apsilankymo vieta buvo Bostonas. Tokio blogo oro tą dieną niekas nesitikėjo. Popiežius atskrido apie 3 val., o į Boston Common parką žmonės rinkosi jau nuo 7 val. ryto. Ir tai buvo daugumoje jaunimas. Diena buvo gana šalta, o apie 4 val., kada popiežius pradėjo važiuoti miesto gatvėmis, lietus pradėjo baisiai lyti. Ir lijo iki užsibaigė jo visa kelionė per miestą, mišias, iki 8 val. vak. Tačiau Boston Common parke apie pusę milijono žmonių laukė visą dieną popiežiaus atvykstant, išklause šv. Mišias ir pamokslą, skirstėsi tik popiežiui išvykus iš parko. Permirkę nuo to baisaus lietaus, sušalę, nes daug buvo plonai apsirengę ir be lietsargių, bet skirstėsi pamažu ir su dideliu susikaupimu. Daugėjo pažiūrėti ir net pastovėti prie altoriaus, kur popiežius laikė šv. Mišias, sėdėjo ar stovėjo.

Televizijoje matėm, kad New Yorke, Philadelphijoje, Washington, Chicagoje ir visur kitur buvo taip pat milijonų žmonių sutinkamas.

Pamokslą Bostone popiežius daugiausia skyrė jaunimui, pagrindinė pamokslų mintis - sekite Kristumi, mylėkite vienas kitą, kaip Kristus mylėjo visus. Neieškokite pagėmimo visos aplinkos ir šių dienų gyvenimo, nesinerkite narkotikuose, nusikaltimuose, alkoholyje ar moraliniam numukime. Ieškokite atramos sekdami Kristumi, jo mokslu ir meile žmonijai.

Tradicinė bažnyčia, kur seniau žmonės susikaupe meldėsi, įvedant naujoves: būgnus, gitaras, plojimus ir linkiojimą su gitarų garsais, neduoda atamos, atsigalvavimo. Išėjus iš bažnyčios girdi būgnų ar gitarų garsus, o ne Viešpaties ramybę ir šviesą. Ir tikra tiesa, šių dienų žmogus,

1980 metais Europos LB pirmininkų ir valdybų suvažiavimas įvyks rugpjūčio mėn. 9-16 dienomis Europos Lietuvių Studijų Savaitėje netoli Innsbrucko, Austrijoje. Suvažiavimo techniniais reikalais rūpinsis V. Vokietijos Krašto Valdyba, pirmininkaujama Andriaus Šmito.

Didelė padėka priklauso Belgijos LB pirmininkei Stasei Baltus už jos rūpestingą globą ir nuoširdumą LB suvažiavimo dalyviams ir Europos Lietuvių Studijų Savaitės rengėjams už sudarymą tinkamų sąlygų šiam suvažiavimui.

kur jis begyventų - Amerikos turte, primityvių kraštų skurde ar komuniz-

Jaunimas laukia pravažiuojant šv. Tėvą Joną Paulių II, Marquette Parke. J. Kuprio nuotrauka

tinų diktatorių priepaudoj - yra pasimetus. Vienur dėl medžiaginės nelygybės, o kitur dėl priepaudo ir politinės nelygybės, žmogus neturi atsparos taško. Tas žmogus ieško pabėgimo net tose žmogų naikinančiose srovėse skandindamas save.

Popiežiaus atvykimas atrodė lyg pranašiška žvaigždė, kuri turi padėti surasti kelią, atidaryti duris į naują gyvenimą, kur būtų taika ir ramybė, meilė žmogaus žmogui. Ir mes lietuvių turime tų negerovių labai daug, o mūsų retenos vyksta net ir mūsų

organizacijose, kurių tikslas turėtų būti taika ir ramybė.

Todėl ir rinkosi žmonės, stebėjo ir klausėsi, lyg skęsdami ir norėdami užkibti už ko nors tvirtu ir pastovaus. Popiežiaus žodžiai visose jo kalbose buvo ramūs, paprasti ir lieti šių dienų mūsų gyvenimo negeroves. Jie labai tiko šių dienų pasimetusiam žmo-

gui ir ieškančiam atramos Kristuje. Pasiklysti ir pasimesti yra labai lengva. Tačiau surasti tikrą kelią ir išeiti iš to pasimetimo, nėra taip lengva, nes blogis turi daug didesnį ir labiau vyliojantį pasiūlymą.

Tad ir popiežiaus piligriminės kelionės žodžiai, kurių visi taip ilgėjosi ir laukė, ir kurie buvo tikrai pasakyti, kažin ar pajėgs išvesti žmoniją iš to pasimetimo. Bet vistiek jie privers susimąstyti ir gal ieškoti atramos Kristaus meilėje ir jo darbuose

Tėvo Pauliaus B a l t a k i o, O. F. M., pagerbimas ir išleistuvės įvyko š. m. spalio 13 d., Kultūros Židinyje, N. Y. Jis buvo Brooklyno lietuvių pranciškonių vienuolyno viršininkas ir rūpinosi Kultūros Židinio statyba bei va dovais. Įvykusiuose lietuvių pranciškonių kapitulos rinkimuose buvo išrinktas pranciškonių provincijolu ir persikelia į centrinį vienuolyną Maine. Tėvas P. Baltakis sėdi už stalo, linkint jam ilgiausių metų. L. Tamošaičio nuotrauka

Neringos Restoranas

2632 West 71st Street Chicago, Illinois 60629

LIETUVIŠKAS IR AMERIKONISKAS NAMIE GAMINTAS MAISTAS

JAUKI APLINKA GREITAS PATARNAVIMAS

Tel.: 476-9026

Aleksandra Buivydienė SAVININKĖ

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

LIETUVIŠKAS RADIJO PROGRAMAS

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 9-9.30 vakare.

Visos laidos iš WOPA stoties 1490 AM banga

St. Petersburg 5:30-6:00 popietį iš WTIS, 1110 AM banga

Adresas: 2646 WEST 71ST STREET - CHICAGO, IL 60629

Telefonas: (312) 778-5374

BRUNO CL 4-6376

Čia rasite skaniausiai pagamintą: pyragaičius iš stambių kvietinių miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat naują ragaišį išdaigintų kvietinių ir įvairios duonos.

Bruno Macianskis Savininkas

Kas valgo Bruno duoną, Visad žydi kaip aguona!

3339 S. Lituanica Ave. - Chicago, IL

KEPYKLA

Apdraudų Agentūra Tel.: 778-2233

APDRAUDŽIAM Nuo 16 iki 80 Metų VAIRUOTOJŲ AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSOMOKĖJIMO SĄLYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURĄ-INVESTAVIMĄ - HOME OWNERS POLICY. IŠRŪPINKAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS APDRAUDŲ BENDROVES. SAŽINGAI PATARNAUJAME VISAI NAMŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIŠ.

Juozas Bacevičius VALANDOS

Kasdien 9-8 val. vakaro Šeštadieniais ir sekmadieniais 9-4 val. po pietų

Bell Realty & Base Ins. Agency

6529 So. Kedzie Ave. - Chicago, Ill. 60629

Skaityk ir Platink Laisvąją Lietuvą

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ CHICAGOJE

Ištaigos: 263-5826 Namų: 677-8489

NORMAN BURŠTEIN

185 No. Wabash Avenue second floor Chicago, IL 60601

Gintaras Čepėnas Advokatas

Telefonas: (312) 776-5162

2649 West 63rd Street - Chicago, IL 60629

Ištaigos Valandos: 9 a.m. iki 6 p.m., šeštadieniais, 9 a.m. iki 12 p.m. Kitu laiku, pagal susitarimą.

RAMUNĖ DELIKATESŲ KRAUTUVĖ ir RESTORANAS

2547 West 69th Street - Chicago, IL 60629

ČIA YRA: LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, GAIJŲ, PLOKŠTELIŲ IR KITŲ LIETUVIŠKŲ KŪRINIŲ, KURIŲ KITUR VARGIAI GAUSITE. PRAŠOME ĮSITIKINTI.

Telefonas: 925-4254

Savininkai: ONA KONKULEVIČIENĖ ir BRONIUS ZABUKAS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

8929 S. Harlem Ave. Bridgeview Illinois 60455 • Phone 598-9400

4040 Archer Ave. Chicago Illinois 60632 • Phone 254-4470

2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

OFFICE HOURS: Bridgeview: Mon., Tues., 9 to 4:30; Thurs., Fri., 9 to 8; Sat., 9 to 1; Wed., Walk up Window, 9-3; Archer: Mon., Tues., Fri., 9 to 4:30; Thurs., 9-8; Sat., 9-1; Closed Wednesday; MARQUETTE PARK Mon. - Tues. - 10 to 5:30 p.m. Thurs - Fri. - 10 to 8 p.m. Sat. - 10 to 2 p.m. Closed Wed.

5 1/2% On Passbook Savings

7 1/2% On 4 Years Savings Certificates (Minimum \$500)

FRANK ZIOGAS President